

Comisia juridică, numiri și imunități

RAPORT **la proiectul de hotărâre a Parlamentului** **privind aprobarea platformei de dialog și participare civică în** **procesul decizional al Parlamentului** **(nr. 123 din 02.05.2023)**

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de hotărâre a Parlamentului privind aprobarea platformei de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului, inițiativă legislativă a unui grup de deputați, și comunică următoarele.

Proiectul de hotărâre are drept scop încurajarea inițiativelor civice, eficientizarea aportului participativ al părților interesate de procesul decizional al Parlamentului, contribuind astfel la asigurarea transparenței și la creșterea credibilității acestuia.

Proiectul definește principiile, misiunea și obiectivele, drepturile și obligațiile, formele de participare civică la procesul decizional al Parlamentului.

La data de 19 mai 2023 proiectul a fost supus audierilor publice cu participarea reprezentanților organizațiilor societății civile și a Secretariatului Parlamentului.

La pregătirea proiectului pentru dezbateri în plenul Parlamentului au fost examinate amendamentele deputaților, propunerile comisiilor permanente, obiecțiile de ordin tehnico-legislativ a Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, recomandările organizațiilor societăților civile și se conțin în sinteză, parte integrantă la prezentul raport.

În rezultatul examinării, Comisia juridică numiri și imunități, cu votul unanim al membrilor prezenți, propune Parlamentului examinarea și adoptarea proiectului de Hotărâre privind aprobarea platformei de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului.

Olesia STAMATE
Președintele Comisiei

SINTEZA
amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de
Hotărâre privind aprobarea platformei de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului
(nr. 123 din 02.05.2023)

	Textul părții constitutive a proiectului de lege la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul și conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei
		<p>Transparency International Legea nr. 239/2008, prin art. 7 alin. (1) lit. c), obligă autoritățile publice să instituționalizeze mecanismele de cooperare și de parteneriat cu societatea. Astfel, pornind de la prevederile art. 3 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, ar fi de recomandat revizuirea denumirii Proiectului din speță astfel încât noțiunile utilizate să fie cât mai apropiate celor cu care operează actul normativ de nivel superior – Legea nr. 239/2008. Cu titlu de exemplu ar putea servi Regulamentul cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 967/2016.</p> <p>Promo – Lex Se propune examinarea posibilității de substituire a termenului „dialog” cu termenul „cooperare”, or în conținutul său documentul face referire mai mult la cooperarea Parlament – societatea civilă și foarte puțin la dialog.</p> <p>Deputat Ana CALINICI, amendament. Asociația obștească „JVC” În preambulul Proiectului de reformulat alineatul 3 după cum urmează: „Reieșind din aspirațiile europene ale Republicii Moldova și împărtășind</p>	<p>Nu se acceptă. Platforma prevede dialogul și participarea civică a părților interesate în procesul decizional al Parlamentului. Noțiunile utilizate în proiect sunt conforme cu noțiunile din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.</p> <p>În proiect sunt utilizate ambele noțiuni reieșind din context.</p>
<p>Preambul Pornind de la necesitatea unei largi deschideri a Parlamentului față de cetățeni,</p>			<p>Se accepta parțial. Alineatele 3 și 4 vor avea următorul cuprins: „Reieșind din aspirațiile europene ale Republicii Moldova, împărtășind necesitatea dialogului deschis, transparent și regulat cu cetățenii în</p>

<p>Constientizând că, sporirea gradului de transparență în procesul decizional este o garanție a încrederii reciprocă dintre stat și cetățean,</p> <p>Împărtășind valorile europene de facilitare a accesului cetățenilor la activitatea Parlamentului, reieșind din responsabilitatea și rolul acestuia pentru viitorul țării,</p> <p>În temeiul art.66 lit.a) din <u>Constituție</u>, art.13 și 49¹ din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr.797/1996 și Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional,</p>	<p>prevederile articolului 15 al Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene despre necesitatea dialogului cu societatea civilă în buna guvernare, precum și prevederile articolului 11 al Tratatului privind Uniunea Europeană care subliniază necesitatea unui dialog deschis, transparent și regulat cu organizațiile societății civile”.</p>	<p>asigurarea unui proces democratic de luare a deciziilor prin facilitarea accesul la activitatea Parlamentului, implicarea în procesul de luare a deciziilor, fiind cont de responsabilitatea și rolul acestuia pentru viitorul țării,</p> <p>În temeiul art. 66 lit. a) din Constituția Republicii Moldova, al Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, al Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, și al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative,”</p>
	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Cu referire la preambulul hotărârii Parlamentului, se va revedea necesitatea acestuia prin prisma art. 43 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, care prevede că preambulul, de regulă, însoțește un act normativ de importanță majoră pentru societate.</p> <p>Referințele care se referă la competența generală a autorității publice de a adopta acte normative în domeniul său de competență, nu constituie temei juridic de adoptare.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prin prezenta hotărâre se constituie a platforma de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului în scopul încurajării inițiativelor civice și eficientizării aportului participativ al părților interesate.</p>
	<p>Centrul de politici și reforme (CPR)</p> <p>Preambulul Hotărârii Parlamentului trebuie să includă scopurile/beneficiile consultării publice.</p> <p>Recomandăm includerea în preambul a altor două puncte:</p> <p>„Recunoscând importanța participării civice pentru adoptarea unor politici publice bazate pe date empirice și consens social,</p> <p>Înțelegând rolul central al dialogului în asigurarea unui proces democratic de luare a deciziilor și al incluziunii pentru realizarea unei</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Alineatul 3 se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p>

	<p>abordări bazate pe drepturile omului”</p> <p>Deputat Ana CALINICI, amendament. La art. 1 cuvântul „Platformă” se substituie cu cuvintele „crearea Platformei”.</p> <p>Hotărârea se completează cu art. 2 cu următorul cuprins:</p> <p>„Art. 2. – La data intrării în vigoare a prezentei hotărâri legi se abrogă Hotărârea nr. 373/2005 pentru aprobarea Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă.”</p> <p>Art. 2 devine Art. 3</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Pentru a se evita paralelismul legislativ și a se clarifica modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare, necesită a fi analizată oportunitatea de abrogare a Hotărârii Parlamentului nr.373/2005 pentru aprobarea Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă</p> <p>Guvernul comunică susținerea proiectului cu luare în considerare a necesității de a revizui proiectul în contextul Concepției aprobate prin Hotărârea Parlamentului nr. 373/2005, în scopul evitării paralelismelor legislative, precum și unele propuneri de ajustări de ordin tehnico-legislativ.</p> <p>La art. 1, în vederea respectării uzanțelor de redactare a actelor normative, se recomandă ca textul „, prevăzută în anexă” să fie substituit cu textul „(se anexează)”.</p>	<p>Se acceptă. Articolul 1 va avea următorul cuprins: „Art. 1. – Se aprobă crearea Platformei de dialog și participare civică la procesul decizional al Parlamentului, prevăzută în anexă.”</p> <p>Hotărârea se completează cu art. 2 cu următorul cuprins:</p> <p>„Art. 2. – La data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă Hotărârea Parlamentului nr. 373/2005 pentru aprobarea Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă.”</p> <p>Art. 2 devine Art. 3</p> <p>Se acceptă. Se propune că la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă Hotărârea Parlamentului nr. 373/2005 pentru aprobarea Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă. A se vedea supra.</p> <p>Nu se acceptă Se propune că la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă Hotărârea Parlamentului nr. 373/2005 pentru aprobarea Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă. A se vedea supra.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	---	---

		<p>13 și 49/1 din Regulamentul Parlamentului. Dacă referirea la art. 66 lit. a) din Constituție este de înțeles, referirea la art. 13 și 49/1 din Regulamentul Parlamentului nu este justificată. Or, art. 13 din Regulamentul Parlamentului detaliază atribuțiile Biroului permanent al Parlamentului, iar art. 49/1 din Regulamentul Parlamentului concretizează organizarea de către comisia permanentă sesizată în fond a procedurilor de consultare publică.</p> <p>Ar fi de recomandat excluderea referințelor la art. 13 și 49/1 din Regulamentul Parlamentului.</p> <p>Ar fi de recomandat completarea Proiectului Hotărârii Parlamentului cu art. 3, care ar prevedea abrogarea, la data intrării în vigoare a Platformei, a Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 373/2005.</p> <p>Totodată, este de menționat că, ulterior adoptării Platformei, Parlamentul va trebui să reconsidere toate normele conexe domeniului de reglementare a Platformei care se conțin în alte acte normative.</p>	
	<p>Anexă</p> <p>PLATFORMA de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Parafa de aprobare necesită a fi expusă după cum urmează:</p> <p>prin Hotărârea Parlamentului nr. /2023”.</p> <p>„Aprobată</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Cu referire la capitolele Platformei de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului, în vederea respectării art. 53 din Legea nr. 100/2017, se recomandă însemnarea succesivă cu numere ordinare exprimate prin cifre romane. Secțiunile capitolului, la rândul lor,</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>1. DISPOZIȚII GENERALE</p> <p>1. Platforma de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului (în continuare – <i>Platforma</i>) are drept scop încurajarea inițiativelor civice, eficientizarea aportului participativ al părților interesate în procesul de luare a deciziilor, contribuind astfel la asigurarea transparenței și creșterea credibilității acestuia.</p>	<p>necesită a fi însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre arabe.</p>	
	<p>Deputat Ana CALINICI, amendament.</p> <p>Punctul 1 va avea următorul cuprins:</p> <p>„1. Platforma de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului (în continuare – <i>Platforma</i>) are drept scop încurajarea inițiativelor civice, eficientizarea aportului participativ al părților interesate în procesul decizional al Parlamentului, contribuind astfel la asigurarea transparenței și creșterea credibilității acestuia.”</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>În vederea înțelegerii juste, se consideră oportun a se indica în dispozițiile generale ale proiectului ce reprezintă Platforma de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului” (în continuare – <i>Platforma</i>). Mai mult decât atât, semnalăm inadvertențe terminologice în utilizarea <i>ad litteram</i> a cuvântului „platforme” din punctul de vedere al conceptului juridic asimilat de către cadrul normativ existent ori o analiză a cadrului normativ special determină constatarea inexistenței unor reglementări conexe „Platformelor de dialog și participare civică” (a se vedea Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr.245/2006 privind organizarea și funcționarea Comisei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial, inclusiv Hotărârea Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Punctul 1 va avea următorul cuprins:</p> <p>„1. Platforma de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului (în continuare – <i>Platforma</i>) are drept scop încurajarea inițiativelor civice, eficientizarea aportului participativ al părților interesate în procesul decizional al Parlamentului, contribuind astfel la asigurarea transparenței și creșterea credibilității acestuia.”</p> <p>Nu se acceptă.</p>	

	<p>civilă în procesul decizional, etc.). În conformitate cu prevederile art.54 alin. (1) lit. h) din Legea nr.100/2017, la elaborarea unui proiect de act normativ se va utiliza noțiuni monosemantice, în conformitate cu terminologia juridică.</p> <p>Asociația obștească „IVC” La articolul 1 „Dispoziții generale”, pct.1, propunem substituirea sintagmei „asigurarea transparenței și creșterea credibilității acestuia” cu sintagma „asigurarea transparenței în procesul decizional și sporirea încrederii reciproce dintre forul legislativ și societatea civilă”, or scopul unei platforme de dialog și participare civică trebuie să fie asigurarea unui proces decizional transparent.</p> <p>Promo - Lex Propunem uniformizarea terminologiei în raport cu următoarele noțiuni „proces decizional” – „procesul de luare a deciziilor”; „procesul de participare civică” – „procesul de cooperare”.</p> <p>Transparency International Insistăm în special asupra importanței uniformizării terminologiei cu care se operează. În corespundere cu art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017, terminologia utilizată trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative.</p>	<p>Nu se acceptă. Platforma prevede dialogul și participarea civică a părților interesate în procesul decizional al Parlamentului, fără a se limita numai la dialogul cu societatea civilă.</p>
	<p>Deputat Ana CALINICI, amendament. Punctul 2 va avea următorul cuprins: „2. Prezentul document definește principiile, misiunea, obiectivele, drepturile și obligațiile, formele de participare civică la procesul decizional al Parlamentului.”</p>	<p>Se acceptă. Terminologia este uniformizată și ajustată la prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.</p>
<p>2. Prezentul document definește principiile, misiunea și obiectivele, drepturile și obligațiile, formele de participare civică la procesul decizional, modul de organizare și funcționare ale acestora.</p>	<p>Se acceptă. Terminologia este uniformizată și ajustată la prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.</p>	<p>Se acceptă. Punctul 2 va avea următorul cuprins: „2. Prezentul document definește principiile, misiunea și obiectivele, drepturile și obligațiile, formele de participare civică la procesul decizional al Parlamentului.”</p>

	<p>3. În sensul prezentului document, se definesc următoarele noțiuni:</p> <p>1) <i>societate civilă</i> – asociație de cetățeni constituită în condițiile legii sau asociație de cetățeni neformală, creată pentru a exprima, a propune și a promova interesele comune ale membrilor săi pe anumite subiecte;</p> <p>2) <i>părțile interesate</i> – societate civilă, cetățeni, persoane juridice de drept privat și asociațiile lor, care manifestă un interes sau vor fi afectați ori ar putea fi afectați de adoptarea deciziei și care pot influența procesul decizional;</p> <p>3) <i>participare civică</i> – implicarea părților interesate în procesele de luare a deciziilor de către Parlamentul Republicii Moldova;</p> <p>4) <i>procesul decizional</i> – elaborarea, adoptarea, evaluarea unui document de politică, a unui act</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova În pct. 2, cuvântul „definește” se propune a fi substituit cu cuvântul „stabilește”.</p> <p>Transparency Internațional În viziunea noastră, Proiectul Platformei nu e decât un act normativ subordonat Legii nr. 239/2008. Acesta ar trebui să corespundă Legii nr. 239/2008, inclusiv, în partea ce ține de dispozițiile generale (terminologia utilizată, principiile guvernante, obiectivele urmărite, drepturile și obligațiile părților).</p> <p>Ar fi de recomandat excluderea punctelor 3-4 și 7-11 din Proiectul Platformei. Prevederile țin de dispoziții generale și se regăsesc în articolele 2 și 5-7 din Legea nr. 239/2008.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Terminologia este uniformizată și ajustată la prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.</p> <p>Nu se acceptă. Proiectul definește principiile, misiunea și obiectivele, drepturile și obligațiile, formele de participare civică la procesul decizional al Parlamentului.</p>
	<p>Deputat Ana CALINICI, amendament. Punctul 3 va avea următorul cuprins: „3. În sensul prezentului document, se definesc următoarele noțiuni: <i>audiere parlamentară</i> – întrunire pe platforma Parlamentului, la care se consultă opinia cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate referitor la proiectele de acte normative sau orice decizie a Parlamentului supusă discuțiilor; <i>consultare publică</i> – instrument de comunicare între Parlament și părțile interesate, având drept scop informarea și colectarea de opinii, propuneri și expertize în vederea influențării procesului decizional; <i>parte interesată</i> – cetățeni, asociații constituite în corespundere cu legea, persoane juridice de</p>	<p>Se acceptă Punctul 3 va avea următorul cuprins: „3. În sensul prezentului document, se definesc următoarele noțiuni: <i>audiere parlamentară</i> – întrunire pe platforma Parlamentului, la care se consultă opinia cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate referitor la proiectele de acte normative sau orice decizie a Parlamentului supusă discuțiilor; <i>consultare publică</i> – instrument de comunicare între Parlament și părțile interesate, având drept scop informarea și colectarea de opinii, propuneri și expertize în vederea influențării procesului decizional; <i>parte interesată</i> – cetățeni, asociații constituite în corespundere cu legea, persoane juridice de</p>	<p>Se acceptă Punctul 3 va avea următorul cuprins: „3. În sensul prezentului document, se definesc următoarele noțiuni: <i>audiere parlamentară</i> – întrunire pe platforma Parlamentului, la care se consultă opinia cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate referitor la proiectele de acte normative sau orice decizie a Parlamentului supusă discuțiilor; <i>consultare publică</i> – instrument de comunicare între Parlament și părțile interesate, având drept scop informarea și colectarea de opinii, propuneri și expertize în vederea influențării procesului decizional; <i>parte interesată</i> – cetățeni, asociații constituite în corespundere cu legea, persoane juridice de</p>

<p>normativ sau a oricărui proces în care se ia o decizie de către Parlament care afectează publicul;</p> <p>5) <i>consultare</i> - instrument de comunicare între Parlament și părțile interesate pentru a informa și colecta opinii, propuneri, expertize, în scopul influențării procesului decizional;</p> <p>6) <i>audierea parlamentară</i> - este o formă instituționalizată a consultărilor publice asupra proiectelor de acte normative, în scopul informării și recepționării recomandărilor părților interesate.</p> <p>7) <i>recomandare</i> - orice opinie, propunere, sugestie exprimată verbal sau în scris de părțile interesate asupra proiectelor de acte normative sau alte documente înregistrate în Parlament.</p>	<p>drept privat, care vor fi afectați, ar putea fi afectați de deciziile adoptate de Parlament și care pot influența procesul decizional;</p> <p><i>participare civică</i> - implicarea părților interesate în procesul decizional al Parlamentului;</p> <p><i>proces decizional</i> - procedură de elaborare, adoptare, evaluare a unui document de politici, a unui act normativ sau a oricărui proces în care Parlamentul ia o decizie care afectează publicul;</p> <p><i>recomandare</i> - orice sugestie, propunere sau opinie cu caracter consultativ, exprimată verbal sau în scris de cetățeni, de părțile interesate pe marginea proiectelor de decizii elaborate.”</p>	<p>drept privat, care vor fi afectați, ar putea fi afectați de deciziile adoptate de Parlament și care pot influența procesul decizional;</p> <p><i>participare civică</i> - implicarea părților interesate în procesul decizional al Parlamentului;</p> <p><i>proces decizional</i> - procedură de elaborare, adoptare, evaluare a unui document de politici, a unui act normativ sau a oricărui proces în care Parlamentul ia o decizie care afectează publicul;</p> <p><i>recomandare</i> - orice sugestie, propunere sau opinie cu caracter consultativ, exprimată verbal sau în scris de cetățeni, de părțile interesate pe marginea proiectelor de decizii elaborate.”</p>
<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>La pct. 3:</p> <p>Cu referire la subpt. 1), în textul definiției „societate civilă” se folosesc cuvintele „asociație de cetățeni” și „asociație de cetățeni neformală”, motiv pentru care considerăm oportună explicarea/definirea acestor sintagme, pentru a înțelege cu precizie care grupuri sociale pot participa în cadrul procesului decizional al Parlamentului.</p> <p>În conexiune cu remarca prezentată supra, menționăm că la pct. 3 subpt. 1), definiția „părțile interesate” prevede în textul acesteia cuvântul „cetățeni”, astfel că identificăm trei situații diferite de utilizare a cuvintelor ce privesc „cetățenii” ca participanți la procesul decizional.</p> <p>Cu referire la subpt. 2) și 4), menționăm că definirea termenului „părți interesate” este inutilă, având în vedere faptul că, în art. 2 în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul</p>	<p>drept privat, care vor fi afectați, ar putea fi afectați de deciziile adoptate de Parlament și care pot influența procesul decizional;</p> <p><i>participare civică</i> - implicarea părților interesate în procesul decizional al Parlamentului;</p> <p><i>proces decizional</i> - procedură de elaborare, adoptare, evaluare a unui document de politici, a unui act normativ sau a oricărui proces în care Parlamentul ia o decizie care afectează publicul;</p> <p><i>recomandare</i> - orice sugestie, propunere sau opinie cu caracter consultativ, exprimată verbal sau în scris de cetățeni, de părțile interesate pe marginea proiectelor de decizii elaborate.”</p>	<p>Noțiunea de „societate civilă” a fost exclusă.</p> <p>Noțiunea de „parte interesată” se expune în redacție nouă”.</p> <p>Nu se acceptă. Noțiunile sunt în conforme noțiunilor din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional ajustate la specificul Parlamentului.</p>

	<p>decizional, este prevăzută noțiunea termenului „parte interesată”, paralelismele legislative fiind inadmisibile. De asemenea, termenii „procesul decizional”, „consultare” și „recomandare” din subpct. 4), 5) și 7) nu sunt necesar a fi definiți, deoarece noțiunile acestora se regăsesc în art. 2 al legii citate.</p> <p>Asociația obștească „IVC” La articolul 1 „Dispoziții generale”, pct.3, propunem următoarea formulare pentru noțiunea de „societate civilă”: „societatea civilă – entități nonprofit, grupuri voluntare de cetățeni, organizate la nivel local, național și internațional pentru a scoate în evidență probleme de interes public, care sunt totalmente orientate spre și create de persoane cu interese comune și realizează diverse servicii și funcții umanitare, reprezintă nevoile cetățenilor în fața structurilor guvernamentale, monitorizează implementarea politicilor și a programelor, susțin participarea sectorului civil la nivel comunitar”.</p> <p>Propunem această variantă pentru a asigura o continuitate a formulării noțiunii date în documentele de politici publice. Această formulare a mai fost utilizată anterior în documentele de politici publice pe acest domeniu și este conformă cu definiția dată de Organizația Națiunilor Unite în acest domeniu.</p>	<p>Nu se acceptă. Considerăm că formula prevăzută în proiect înglobează formularea propusă a noțiunii de „societate civilă”. Propunerea conține un mix de obiective, scopuri și subiecte – ceea ce o face neclară – ce va trebui de verificat după aceste criterii dacă se atribuie la societatea civila sau nu.</p>
<p>Centrul de politici și reforme (CPR) La pct.3, subpct.1) propunem introducerea unei noi definiții pentru noțiunea de societate civilă, după cum urmează:</p>		<p>Nu se acceptă. Persoanele juridice pot avea interese economice și neimplicate social.</p>

	<p>„<i>societate civilă</i> – persoane fizice, juridice și asociații ale acestora implicate în activități sociale și de interes public și care nu sunt gestionate sau asociate statului. Reprezentanții societății civile includ, dar nu se limitează la organizații guvernamentale, sindicate, patronate, organizații mass-media, organizații social-politice, inițiative civice.”</p> <p>Promo – Lex</p> <p>La subpct. 5) în conformitate cu Legea privind transparența în procesul decizional, propunem adăugarea după cuvântul „consultare” a cuvântului „publică”.</p> <p>Privind subpct 6), nu este clar de ce doar audierea parlamentară ca formă de consultare publică a fost definită. În acest sens, propunem reglementarea termenului prevăzut la pct. 5 lit. c) de întrunire ad-hoc.</p> <p>Pro Turism Moldova</p> <p>Se propune de a modifica:</p> <p>pct. 3 subpct. 1): „1) <i>societate civilă</i> – asociație de cetățeni al RM constituită în condițiile legii al RM sau asociație de cetățeni al RM neformală (minim 5 cetățeni al RM), creată pentru a exprima, a propune și a promova interesele comune ale membrilor săi pe anumite subiecte;”</p> <p>pct.3 subpct. 2):</p> <p>„2) <i>părțile interesate</i> – societate civilă, cetățeni, persoane juridice de drept privat sau asociațiile, care le reprezintă, care manifestă un interes sau vor fi afectați ori ar putea fi afectați de adoptarea deciziei și care pot influența procesul decizional;”</p>	<p>Definiția propusă se referă mai mult la noțiunea de „parte interesată” care este expusă în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Noțiunea de „consultare publică” și „audiere parlamentară” se expun în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Definiția noțiunii „societate civilă” din proiect înglobează și propunerea prezentată.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Definiția noțiunii „parte interesată” se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p>
--	---	--

		<p>de a modifica p.3 subpunctul 6): ”6) <i>audierea parlamentară</i> – este o formă instituționalizată a consultărilor publice asupra proiectelor de acte legislative, rapoartelor de evaluare <i>ex-post</i> a actelor normative, rapoartelor de supraveghere și celor alternative, rapoartelor audierilor de anchetă în scopul informării și recepționării recomandărilor părților interesate.”</p>	<p>Se acceptă parțial. Definiția noțiunii „audierea parlamentară” se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p>
	<p>2. PRINCIPIILE DE DIALOG ȘI PARTICIPARE CIVICĂ</p> <p>4. Dialogul și participarea civică are loc în baza următoarelor principii:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>principiul participării și implicării</i> – reprezentanții părților interesate vor fi implicați plenar în procesul de cooperare; 2) <i>principiul transparenței, inclusiv financiare</i> – procesul de cooperare se va desfășura într-o manieră deschisă, iar mecanismul de cooperare va fi clar atât părților interesate implicate direct în acest proces, cât și opiniei publice; 3) <i>principiul eficienței</i> – reprezentanții părților interesate vor fi implicați în mod constructiv în procesul de cooperare, astfel încât contribuțiile lor să poată avea impact asupra dezvoltării inițiativelor legislative, iar Parlamentul să poată beneficia din plin de pe urma cooperării; 4) <i>principiul egalității de tratament</i> – în procesul de cooperare, reprezentanții tuturor părților interesate beneficiază de un tratament egal; 5) <i>principiul egalității de șanse</i> – reprezentanții și părților interesate verbalizează necesitățile și interesele diferitelor grupuri sociale, în mod particular ale celor defavorizate și marginalizate; 	<p>Deputat Ana CALINICI, amendament. Punctul 4 va avea următorul cuprins: „4. Dialogul și participarea civică se realizează în baza următoarelor principii:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>principiul participării și implicării</i> – implicarea plenară, în procesul de cooperare, a reprezentanților părților interesate; 2) <i>principiul transparenței, inclusiv financiare</i> – desfășurarea procesului de cooperare într-o manieră deschisă, mecanismul de cooperare fiind clar atât părților interesate implicate direct în acest proces, cât și opiniei publice; 3) <i>principiul eficienței</i> – implicarea constructivă, în procesul de cooperare, a reprezentanților părților interesate, astfel încât contribuțiile lor să exercite un impact pozitiv asupra dezvoltării inițiativelor legislative, iar Parlamentul să poată beneficia din plin de pe urma cooperării; 4) <i>principiul egalității de tratament</i> – tratarea egală, în procesul de cooperare, a reprezentanților tuturor părților interesate; 5) <i>principiul egalității de șanse</i> – exprimarea, de către reprezentanții părților interesate, a necesităților și intereselor diferitor grupuri sociale, 	<p>Se acceptă. Punctul 4 va avea următorul cuprins: „4. Dialogul și participarea civică se realizează în baza următoarelor principii:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>principiul participării și implicării</i> – implicarea plenară, în procesul de cooperare, a reprezentanților părților interesate; 2) <i>principiul transparenței, inclusiv financiare</i> – desfășurarea procesului de cooperare într-o manieră deschisă, mecanismul de cooperare fiind clar atât părților interesate implicate direct în acest proces, cât și opiniei publice; 3) <i>principiul eficienței</i> – implicarea constructivă, în procesul de cooperare, a reprezentanților părților interesate, astfel încât contribuțiile lor să exercite un impact pozitiv asupra dezvoltării inițiativelor legislative, iar Parlamentul să poată beneficia din plin de pe urma cooperării; 4) <i>principiul egalității de tratament</i> – tratarea egală, în procesul de cooperare, a reprezentanților tuturor părților interesate; 5) <i>principiul egalității de șanse</i> – exprimarea, de către reprezentanții părților interesate, a necesităților și intereselor diferitor grupuri sociale,

<p>populația săracă, femeile, populația de etnie romă, persoanele cu dizabilități și alte grupuri sociale;</p> <p>6) <i>principiul independenței</i> – reprezentanții părților interesate sunt libere și independente la stabilirea scopurilor, la luarea deciziilor și în desfășurarea activităților, acestea promovează principiul non partizanatului politic, care presupune nealinierea la vreo ideologie sau politică de partid, păstrarea unei atitudini civice responsabile;</p> <p>7) <i>principiul de încredere</i> – cooperarea se bazează pe interacțiunea onestă, respect și încredere reciprocă dintre Parlament și părțile interesate;</p> <p>8) <i>principiul de parteneriat</i> - implicarea activă și stabilirea responsabilităților astfel încât problemele din societate să fie soluționate cât mai eficient.</p>	<p>în mod particular ale celor defavorizate și marginalizate: populația săracă, femeile, populația de etnie romă, persoanele cu dizabilități;</p> <p>6) <i>principiul independenței</i> –libertatea și independența reprezentanților părților interesate la stabilirea scopurilor, la luarea deciziilor și la desfășurarea activităților, acestea promovând nonpartizanatul politic, care presupune nealinierea la vreo ideologie sau politică de partid și păstrarea unei atitudini civice responsabile;</p> <p>7) <i>principiul încrederii</i> – cooperarea se bazează pe interacțiunea onestă, pe respectul și încrederea reciprocă dintre Parlament și părțile interesate;</p> <p>8) <i>principiul parteneriatului</i> – implicarea activă și stabilirea responsabilităților, în vederea soluționării cât mai eficiente a problemelor din societate.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>La capitolul 2 „Principiile de dialog și participare civică”:</p> <ul style="list-style-type: none"> - principiile stabilite în proiect necesită a fi revizuite prin prisma principiilor prevăzute în Concepția, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 373/2005, în scopul evitării paralelismelor legislative; - în pct. 4, subpct. 1) se propune a fi completat cu textul „procese de participare fiind deschise și accesibile”; - structura capitolului urmează a fi revăzută, ținând cont că un capitol nu poate fi compus doar dintr-un singur punct. Observație valabilă și pentru capitolul 4 „Obiective” și secțiunea 7.1.2. „Desfășurarea audierilor parlamentare”. 	<p>în mod particular ale celor defavorizate și marginalizate: populația săracă, femeile, populația de etnie romă, persoanele cu dizabilități;</p> <p>6) <i>principiul independenței</i> –libertatea și independența reprezentanților părților interesate la stabilirea scopurilor, la luarea deciziilor și la desfășurarea activităților, acestea promovând nonpartizanatul politic, care presupune nealinierea la vreo ideologie sau politică de partid și păstrarea unei atitudini civice responsabile;</p> <p>7) <i>principiul încrederii</i> – cooperarea se bazează pe interacțiunea onestă, pe respectul și încrederea reciprocă dintre Parlament și părțile interesate;</p> <p>8) <i>principiul parteneriatului</i> – implicarea activă și stabilirea responsabilităților, în vederea soluționării cât mai eficiente a problemelor din societate.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Se propune că la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă Hotărârea Parlamentului nr. 373/2005 pentru aprobarea Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	---	--

	<p>Promo - Lex</p> <p>Subpct. 1), principiul participării și implicării. Recomandăm revizuirea sau excluderea acestui subpunct deoarece nu corespunde normelor de tehnică legislativă. În acest sens, conchidem că este o tautologie enunțul care prevede că dialogul și participarea civică se bazează pe „principiul participării și implicării” în procesul de cooperare.</p> <p>Subpct 2), principiul transparenței, inclusiv financiare.</p> <p>Recomandăm detalierea principiului transparenței financiare. În această formulare nu este clar care elemente ale cooperării cu părțile interesate pot fi motivate financiar dar și cum va fi asigurată această transparență financiară. Putem prezuma că cheltuieli financiare ar putea fi suportate în cazul cooperării Parlamentului cu părți interesate pe dimensiunea evaluării ex-post de impact a legilor. Totuși, pentru elucidarea acestor aspecte, dar și pentru a nu crea confuzii în raport cu motivarea exclusiv financiară a cooperării dintre Parlament și părțile interesate, considerăm necesar dezvoltarea normei menționate.</p> <p>Subpct. 5) principiul egalității de șanse. Propunem înlocuirea termenului „verbalizează” (exprimarea în cuvinte) cu cuvântul „exprimă”. Or interesele și necesitățile diferitor grupuri sociale pot fi aduse la cunoștința legislativului și în formă scrisă.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Subpct. 1) se expune în redacție nouă. „1) <i>principiul participării și implicării</i> – implicarea plenară, în procesul de cooperare, a reprezentanților părților interesate.”</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Cazurile de finanțare pot fi decise de Parlament, reieșind din sursele bugetare disponibile. Principiul este expus în redacție nouă, mai clară. „2) <i>principiul transparenței, inclusiv financiare</i> – desfășurarea procesului de cooperare într-o manieră deschisă, mecanismul de cooperare fiind clar atât părților interesate implicate direct în acest proces, cât și opiniei publice;”</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Principiul este expus în redacție nouă „5) <i>principiul egalității de șanse</i> – exprimarea, de către reprezentanții părților interesate, a necesităților și intereselor diferitor grupuri sociale, în mod particular ale celor defavorizate și marginalizate: populația săracă, femeile, populația de etnie romă, persoanele cu dizabilități;”</p>
--	---	---

	<p>Centrul de politici și reforme (CPR) Sugerăm detalierea principiilor de dialog și participare civică (capitolul 2). Considerăm că în document trebuie să se regăsească următoarele principii:</p> <p>„<i>Comunicare constantă și feedback.</i> Părțile interesate trebuie implicate în crearea agendei procesului decizional, inclusiv să participe de la etapa de inițiere a unui proiect de decizie, astfel încât comentariile să fie incluse la o etapă timpurie. Autoritatea trebuie să explice cum a implicat părțile interesate, care recomandări au fost acceptate sau nu și de ce și care sunt pașii ulteriori de colaborare.</p> <p><i>Informație utilă și accesibilă.</i> Limbajul folosit la etapa de inițiere a deciziei, de informare, desfășurare a consultărilor și sinteză a recomandărilor trebuie să fie simplu, clar și concis, având ca grup țintă orice cetățean/ă. Informația despre consultări trebuie să explice, pe scurt, principalele prevederi, mai ales în ceea ce ține de documentele și problemele complexe.</p> <p><i>Folosirea mai multor metode de consultare.</i> Consultarea este un proces continuu, nu este doar un singur eveniment. Sunt multe metode de consultare și acestea trebuie ajustate în funcție de context, de problemă, de părțile interesate, de impact și alți factori relevanți.</p> <p><i>Ajustarea la capacitatea și interesele părților interesate.</i> Capacitatea fiecărei părți interesate este diferită, mai ales în ceea ce ține de resursele umane și de expertiză. Autoritatea trebuie să identifice termenii și modalitățile rezonabile de oferire a recomandărilor. Totodată, instituția trebuie să</p>	<p>Nu se acceptă. Principiile incluse în proiect sunt conforme cu principiile transparente procesului decizional prevăzute în art. 5 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.</p>
--	--	--

folosească metode variate pentru a ajunge la grupurile marginalizate.

Regulile participării publice nu se limitează la legislația în vigoare și actuala platformă. Cadrul legal și actualul regulament oferă condiții și reguli minime de implicare a părților interesate și cetățenilor în procesul decizional. Prin evaluarea constantă a procesului de consultări, autoritatea trebuie să vină cu îmbunătățiri în ceea ce ține de informare, consultare, analiză și integrare a recomandărilor din partea părților interesate.

Timp rezonabil. Perioadele acordate pentru recomandări trebuie să fie realiste și proporționale pentru a acorda suficient timp părților interesate de a veni cu contribuții argumentate. Timpul și durata consultărilor publice trebuie să fie decisă pentru fiecare consultare, și nu se limitează doar la prevederile legislative sau prezentul regulament. Timpul și durata va ține cont de capacitatea instituțională și disponibilitatea părților interesate (dacă coincide cu orele de lucru sau cu anumite sărbători naționale).

Principiul participării incluzive și a abordării bazate pe drepturile omului - procesele de dialog și participare publică vor include în mod proactiv reprezentanții grupurilor subreprezentate, vulnerabile și marginalizate și vor ține cont de necesitățile și interesele diferitelor grupuri sociale, în mod particular ale celor defavorizate și marginalizate: populația din păturile social-vulnerabile, populația de etnie romă, persoanele cu dizabilități, minoritățile lingvistice și alte grupuri sociale. Dialogul și participarea civică va asigura

		<p>reprezentarea echitabilă a femeilor și includerea perspectivei de gen în procesul de luare a deciziilor”</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>La capitolul 3 „Formele de participare civică”:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sugerăm comasarea dispozițiilor acestuia cu dispozițiile capitolului 7, 8 și 9; - înainte de indicarea formelor de participare civică, recomandăm a fi incluse dispoziții cu următoarele repere: „Societatea civilă trebuie să fie bine informată cu privire la drepturile, oportunitățile și modurile în care poate participa în procesul decizional. Participarea civică implică colaborarea cu o gamă largă de părți interesate, precum activiști ai societății civile, jurnaliști, academicieni, experți și cetățeni activi. Este important ca participarea civică să fie incluzivă, luându-se în considerare opiniile grupurilor reprezentative, inclusiv pe cei vulnerabili și marginalizați. Implicarea părților interesate trebuie să includă și pe cei ale căror vieți și interese vor fi influențate de implementarea deciziilor în cauză. O abordare incluzivă asigură relevanța politicilor și răspunde necesităților cetățenilor”. 	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Se acceptă parțial.</p>
<p>3. FORMELE DE PARTICIPARE CIVICĂ</p>	<p>5. Participarea civică în procesul decizional parlamentar se realizează prin:</p> <p>a) Informarea părților interesate, care prevede publicarea pe pagina web oficială a Parlamentului:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) a informației privind cadrul legal de reglementare a cooperării părților interesate cu Parlamentul Republicii Moldova; 2) a listei părților interesate de procesul decizional, sistematizată pe domenii de activitate ale comisiilor permanente; 	<p>Comisia securitate națională și ordine publică</p> <p>La pct. 5, lit. a), pct. 4, considerăm inoportună publicarea planul audierilor, deoarece nu poate fi anticipat ce consultări publice a proiectelor de acte normative vor avea loc.</p> <p>Deputat Ana CALINICI, amendament.</p> <p>La punctul 5:</p> <p>lit. a) va avea următorul cuprins:</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>la lit. a) 4) cuvintele „privind: planul de efectuare a audierilor de către comisiile permanente, programate pe sesiuni,” se exclud.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>La punctul 5:</p> <p>lit. a) va avea următorul cuprins:</p>

<p>3) a proiectelor de acte normative înregistrate în Parlament și a dosarelor de însoțire ale acestora;</p> <p>4) a Hotărârii Biroului permanent privind planul audierilor efectuate de către comisiile permanente, programate pe sesiuni, Hotărârii privind aprobarea Planului anual de evaluare ex-post a actelor normative;</p> <p>5) a expertizelor și avizelor la proiectele de acte normative, rapoartelor de evaluare ex-post, analizelor de impact, opiniilor și altor materiale;</p> <p>6) a anunțului privind inițierea consultărilor în cadrul organizării audierilor sau altor evenimente de pe agenda legislativului, difuzarea, după caz, a unui comunicat de presă în mijloacele de informare în masă, precum și expedierea acestuia prin intermediul poștei electronice în adresa părților interesate;</p> <p>7) a ordinii de zi a ședințelor comisiilor permanente;</p> <p>8) a ordinii de zi a ședințelor plenare și a ședințelor Biroului permanent al Parlamentului;</p> <p>9) a datelor de contact ale funcționarilor publici din cadrul comisiilor permanente responsabili de cooperarea cu părțile interesate;</p> <p>10) a Raportului anual privind transparența în procesul decizional;</p> <p>11) a altor informații relevante.</p> <p>b) Consultarea permanentă, fără prezența fizică, prevede:</p> <p>1) recepționarea opiniilor și recomandărilor din partea părților interesate;</p> <p>2) examinarea opiniilor și recomandărilor părților interesate;</p>	<p>„a) Informarea părților interesate, care prevede publicarea, în format accesibil, pe pagina web oficială a Parlamentului.”</p> <p>lit. a) 5) va avea următorul cuprins:</p> <p>„5) a expertizelor și avizelor la proiectele de acte normative, a sintezelor recomandărilor, a rapoartelor de evaluare ex-post, analizelor de impact, opiniilor și altor materiale;”</p> <p>lit. b) subpct. 1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„1) recepționarea opiniilor și recomandărilor părților interesate prin curier, poștă și/sau e-mail.”</p> <p>la lit. c) subpct. 2) se exclude.</p> <p>lit. c) se completează cu un subpct. nou cu următorul cuprins:</p> <p>„6) încheierea memorandumului de cooperare.”</p> <p>Asociația obștească „IVC”</p> <p>Completarea art. 5, lit. b) 1) „recepționarea opiniilor și recomandărilor din partea părților interesate” cu metodele de transmitere a opiniilor și recomandărilor (de exemplu, e-mail, prin prezentare și înregistrarea propunerii în cancelaria Parlamentului ș.a.).</p> <p>Deputat Ana CALINICI, amendament.</p> <p>Centrul de politici și reforme (CPR)</p> <p>Punctul 5. lit. a - „informarea părților interesate” este o etapă esențială a procesului de consultare publică, dar nu este o formă de „participare civică”, ci o obligație a Parlamentului.</p> <p>Se propune omiterea acestui punct din acest capitol.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>„a) Informarea părților interesate, care prevede publicarea, în format accesibil, pe pagina web oficială a Parlamentului.”</p> <p>lit. a) 5) va avea următorul cuprins:</p> <p>„5) a expertizelor și avizelor la proiectele de acte normative, a sintezelor recomandărilor, a rapoartelor de evaluare ex-post, analizelor de impact, opiniilor și altor materiale;”</p> <p>lit. b) subpct. 1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„1) recepționarea opiniilor și recomandărilor părților interesate prin curier, poștă și/sau e-mail.”</p> <p>la lit. c) subpct. 2) se exclude.</p> <p>lit. c) se completează cu un subpct. nou cu următorul cuprins:</p> <p>„6) încheierea memorandumului de cooperare.”</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Punctul 5 lit. b) subpct. 1) se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Titlul art. 3 va avea următorul cuprins:</p> <p>„3. ETAPELE ȘI FORMELE DE PARTICIPARE CIVICĂ”</p> <p>Nu se acceptă.</p>
---	---	--

<p>3) publicarea pe pagina web oficială a Parlamentului a sintezei recomandărilor pe marginea proiectelor de acte normative prezentate de către părțile interesate.</p> <p>c) Participarea activă, prevede:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) organizarea audierilor parlamentare; 2) organizarea întrunirilor ad-hoc; 3) crearea, la necesitate, de către comisiile permanente a consiliilor de experți; 4) crearea grupurilor de lucru cu participarea părților interesate; 5) convocarea conferinței anuale. 	<p>La pct. 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dispozițiile se propun a fi revăzute pentru asigurarea unei continuități logice a ideii și corelării dispoziției introductive cu subpunctele și alineatele acesteia; - normele vor fi numerotate, conform art. 52 din Legea nr. 100/2017. Astfel, dispozițiile punctelor vor fi divizate inițial în subpuncte, însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză, iar acestea, la rândul lor, vor fi divizate în alineate, însemnate succesiv, cu litere latine mici urmate de o paranteză; - formele de participare civică, necesită a fi revăzute prin prisma formelor de participare prevăzute în Concepția aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 373/2005; - cu referire la lit. a), în subpct. 3), 6), 7) și 8) se consideră oportun a se stabili exact timpul de plasare a informației (cu anumite zile înainte de desfășurarea evenimentelor), în conformitate cu recomandarea Grupului de state împotriva corupției (GRECO) privind publicarea în timp util a informației pentru a oferi timp suficient pentru informarea, consultarea și dezbateră publică; - cu referire la lit. a), în subpct. 2) și 9) se propune a se indica periodicitatea actualizării datelor (semestrială, anuală). Suplimentar la subpct. 9) se consideră relevant a completa norma cu numele, prenumele funcționarilor publici din cadrul comisiilor permanente responsabile de cooperarea/conlucrarea cu părțile interesate; - cu referire la lit. b) subpct. 1), se va indica modalitatea de recepționare a opiniilor și 	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă: Se propune că la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă Hotărârea Parlamentului nr. 373/2005.</p> <p>Nu se acceptă. Unii termeni se conțin în acte normative.</p> <p>Se acceptă. Actualizare informației va fi semestrială.</p> <p>Se accepta</p>
--	--	---

	<p>recomandărilor (ex. e-mail, poștă, mesaje pe pagina web oficială a Parlamentului, etc.);</p> <ul style="list-style-type: none"> - cu referire la lit. c) subpct. 3), norma, potrivit căreia participarea activă constă în crearea, la necesitate, de către comisiile permanente a consilierilor de experți, necesită a fi revăzută prin prisma art. 27 alin. (4) al Regulamentului Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996 (în continuare – <i>Regulamentul Parlamentului</i>), care prevede că comisiile permanente pot forma grupuri de lucru din experți și specialiști în materie, reprezentanți ai părților interesate cu care se consultă în activitatea lor; - cu referire la lit. c), subpct. 5) se propune a fi completat cu cuvintele „cu părțile interesate”. <p>Denumirea capitolului 4 se propune a fi expusă în următoarea redacție „Scopul și Obiectivele Platformei”. În acest context, dispoziția din pct. 1 care prevede scopul Platformei se va include în acest capitol.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Proiectul prevede formele și modurile de participare civică.</p> <p>Nu se acceptă. Consultarea părților interesate este reglementată în art. 7 din proiect.</p>
<p>Centrul de politici și reforme (CPR)</p> <p>La pct.5, bunele practici în consultări publice recomandă utilizarea mai multor metode de consultare publică, în funcție de subiectul abordat, complexitatea acestuia și impact.</p> <p>Punctele 5.b și 5.c descriu mai multe forme de participare, totodată, în formularea actuală pot fi folosite anumite forme care asigură o participare limitată.</p> <p>Se recomandă înlocuirea punctului 5 cu: „Instituția va decide în funcție de complexitatea și impactul deciziei modalitățile de consultare publică. Fiecare consultare publică va fi deschisă</p>		

	<p>pentru publicul larg, prin transmiterea recomandărilor în scris și prin organizarea consultărilor cu prezență fizică sau, după caz, online.</p> <p>Suplimentar, instituția poate decide:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) solicitarea opiniilor societății civile, experților, asociațiilor profesionale, mediului academic; 2) înstituirea grupurilor de lucru permanente sau ad hoc; 3) organizarea dezbaterilor publice; 4) desfășurarea audierilor publice; 5) realizarea sondajelor publice; 6) alte modalități de consultare publică.” <p>La pct.5 lit. a) Propunem completarea listei publicațiilor de pe pagina web a Parlamentului cu următorul conținut:</p> <ol style="list-style-type: none"> 11) a calendarului de consultări și audieri publice; <p>Argument - La moment, agenda consultărilor și audierilor publice organizate de către Parlament nu este clară. Deseori, informația despre organizarea consultărilor publice este transmisă unui număr restrâns de reprezentanți din lista părților interesate sau este publicată tardiv pe pagina web. Astfel, este limitat dreptul organizațiilor societății civile de a se implica semnificativ în procesul de consultare a legislației. Considerăm că publicarea proactivă a calendarului consultărilor publice va oferi acces tuturor celor interesați la agenda Parlamentului și posibilitatea de implicare și feedback calitativ.</p> <p>La pct.5 lit. a) Informarea părților interesate În prezent, părțile interesate pot monitoriza cum</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>De regula inițiativele legislative a deputaților este greu de planificat, cele de la Guvern se dezbate de regula, la etapa elaborării.</p> <p>Conform pct. 5 lit. a) din proiect informația privind proiectele de acte normative aflate în procedura legislativă, precum și alte procese în care Parlamentul ia o decizie se publică pe pagina web oficială a Parlamentului.</p> <p>Se acceptă parțial.</p>
--	---	--

		<p>are loc examinarea recomandărilor expediate doar prin consultarea sistematică a documentelor publicate pe pagina web a Parlamentului. Astfel, evoluția procesului legislativ și etapele parcurse până la adoptarea finală a actelor propuse spre consultare sunt dificil de urmărit. Mențiunea despre statutul proiectelor de acte legislative nu este suficientă.</p> <p>Un mecanism alternativ de informare a părților interesate ar facilita înțelegerea procesului legislativ și ar permite intervențiile mai calitative ale societății civile. Astfel va fi asigurată respectarea principiului de Comunicare constantă și feedback.</p> <p>Propuneri. Propunem reglementarea unui mecanism prin care părțile interesate să se poată „abona” la un proiect de lege de interes. Ulterior, persoana să fie informată asupra evoluției procesului legislativ prin mesaje sistematizate pe adresa de email, care să conțină detalii despre:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Etapa la care este proiectul legislativ; - Ce modificări au fost aduse în lege; - Cât timp este dedicat recomandărilor; <p>Sinteza recomandărilor oferite de organizațiile societății civile.</p> <p>La pct.5 lit.a) subpct.2) Prezentul document nu explică procedura de înregistrare ca parte interesată. Un mecanism clar de înregistrare ar, mai multă informație despre profilul organizației/ oferi, totodată părții interesate; beneficiarii/ele pe care le reprezintă și alte detalii care ar putea eficientiza procesul de consultare publică.</p> <p>Propunem. Elaborarea unui formular online și fizic de înregistrare pentru părțile interesate, care să conțină mai multe informații despre expertiza</p>	<p>Pagina web oficială a Parlamentului este accesibilă și toate documentele pe marginea proiectului se publica pe pagina web.</p> <p>În prezent este la faza de testare sistemul „e-Parlament” și se elaborează o nouă pagină web oficială a Parlamentului.</p> <p>Procedura și formularul de înregistrare urmează a fi elaborată de subdiviziunile responsabile de</p>
--	--	---	---

	<p>organizației, disponibilitatea de participare în procesul decizional, numărul și tipurile beneficiarilor pe care îi reprezintă etc. Instituționalizarea procesului de înregistrare ca parte interesată, astfel încât, eliminarea din listă să nu fie posibilă fără motive întemeiate. Elaborarea unui mecanism de eliminare din lista părților interesate, dar și de ajustare a adresei electronice de distribuție.</p> <p>La pct.5 lit. a) Reglementarea formatelor în care informațiile despre consultări sunt publicate. Documentele și anunțurile vor fi publicate în formate deschise care să permită căutarea informației direct pe pagina web, fără necesitatea pentru beneficiari de a deschide sau a dezarchiva fișierele. În cazul tabelelor, acestea vor fi de asemenea publicate pe pagina web, utilizând formate accesibile și non-proprietare ,atunci când utilizatorul nu trebuie să plătească sume de bani către servicii terțe, pentru a accesa informația, aici vorbim despre formatele de Word (.doc), Excel (.xls) șamd. În cazul necesității de a publica fișiere, documentele vor fi publicate în formate deschise, de exemplu PDF, ODT (Open Document Text File), sau CSV, pe lângă XLS în cazul bugetelor și documentelor sau a rapoartelor financiare.</p> <p>Alianța INFONET constată:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proiectul de hotărâre nu face referință la informația în formate accesibile pentru diferite categorii de persoane cu necesități speciale, 	<p>colaborare cu OSC ale Secretariatului Parlamentului.</p> <p>Se acceptă. În prezent este la faza de testare sistemul „e-Parlament” și se elaborează o nouă pagină web oficială a Parlamentului. Pe viitor se va plasa în format deschis cu utilizarea sistemului „e – Parlament”.</p> <p>Se acceptă. În prezent este la faza de testare sistemul „e-Parlament” și se elaborează o nouă pagină web oficială a Parlamentului. Pe viitor se va plasa în format deschis cu utilizarea sistemului „e – Parlament”.</p>
--	--	---

	<p>- proiectele de documente propuse spre consultări publice sunt plasate în format JPG / PDF, care nu pot fi lizibile sau sonorizate cu ajutorul unor programe asistive,</p> <p>- pagina web a Parlamentului Republicii Moldova nu este accesibilă pentru persoanele cu deficiențe de vedere.</p> <p>În acest context, formulăm următoarele recomandări de substanță:</p> <p>Accesibilizarea pagini web a Parlamentului (precum și a tuturor documentelor propuse spre consultări publice) în conformitate cu HG Nr. 188 din 03-04-2012 privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet (articolele 51 & 52 și recomandările Web Accessibility Initiative – www.w3.org/WAI/).</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>la lit. a) 4) cuvintele „privind: planul de efectuare a audierilor de către comisiile permanente, programate pe sesiuni;” se exclud. A se vedea supra.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Subpct. 6) se referă la inițierea consultărilor publice. Opiniile/ recomandările/ propunerile parvenite de la părțile interesate se publică pe pagina web oficială a Parlamentului.</p>
	<p>Promo – Lex</p> <p>lit. a) subpct. 4. Pentru claritate se propune o nouă redacție a subpunctului:</p> <p>„a hotărârilor Biroului permanent privind: planul de efectuare a audierilor de către comisiile permanente, programate pe sesiuni; privind aprobarea Planului anual de evaluare ex-post a actelor normative;”</p> <p>lit. a) subpct. 6). Propunem completarea acestui punct cu rezultatele consultării publice: procesele-verbale privind consultarea cetățenilor, opiniile/ recomandările/ propunerile parvenite și sinteza recomandărilor și obiecțiilor. Menționăm că obligativitatea existenței acestora și publicarea lor este prevăzută de Legea 239/2008 privind</p>	

		<p>transparența în procesul decizional art. 12 alin. 4), 5).</p> <p>lit. a) subpct. 7 și 8. Propunem completarea acestora cu hotărârile și procesele verbale ale ședințelor comisiilor permanente și ale Biroului permanent, stenogramele ședințelor plenare;</p> <p>lit. c). Evidențiem că conținutul nu cuprinde memorandumul de cooperare, reflectat în secțiunea 10.</p> <p>Publicarea pe pagina web a Parlamentului a tuturor versiunilor proiectelor de lege (inițiale, preliminare, finale) cu suficient timp până la discutarea proiectului în comisia parlamentară care trebuie să întocmească raportul cu privire la proiect.</p>	<p>Sinteza recomandărilor și obiectivelor a părților interesate sunt examinate în ședințele comisiilor parlamentare de profil.</p> <p>Stenogramele ședințelor plenare sunt publicate pe pagina web oficială a Parlamentului și pot fi consultate.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Punctul 5 lit. c) se completează cu un subpct. nou cu următorul cuprins</p> <p>„6) Încheierea memorandumului de cooperare.”</p> <p>În prezent este la faza de testare sistemul „e-Parlament” și se elaborează o nouă pagină web oficială a Parlamentului.</p> <p>Pe viitor se va plasa în format deschis cu utilizarea sistemului „e – Parlament”.</p>
	<p>6. Platforma nu substituie alte forme și mecanisme de participare civică prevăzute în alte acte normative.</p>	<p>Promo - Lex</p> <p>Așa cum formele participării active repetă într-o mare măsură modalitățile consultării publice prevăzută de art. 11 alin. (1), nu este clar dacă consultările ce vor fi efectuate (cu excepția conferinței anuale) se vor datora platformei instituite, sau doar ca urmare a aplicării Legii privind transparența în procesul decizional. Recomandăm desfășurarea normei, sau după caz, evaluarea necesității instituirii acestei platforme, dacă aceasta nu instituie mecanisme suplimentare Legii, sau nu facilitează mai mult cooperarea dintre Parlament și cetățeni.</p> <p>Propunem examinarea posibilității includerii unor mecanisme ce ar facilita cooperarea/comunicarea dintre societate civilă și Parlament, în afara celor prevăzute de lege. Altfel, prezentul</p>	<p>Prezența Platformă este elaborată în temeiul art. 66 lit. a) din Constituția Republicii Moldova, al art. 49¹ din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, al Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, și al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>

		document nu ar fi altceva decât o compilare a prevederilor legale din diferite acte normative care au o forță juridică superioară Hotărârii de Parlament.	
	<p>4. OBIECTIVE</p> <p>7. Pentru o cooperare permanentă, deschisă și eficientă dintre Parlament și părțile interesate, se stabilesc următoarele obiective:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) reprezentarea cât mai largă în Parlament a opiniilor diverselor grupuri de părți interesate; 2) dezvoltarea democrației participative și a procesului de luare a deciziilor; 3) asigurarea unui dialog eficient și durabil între comisiile permanente și reprezentanții părților interesate; 4) evaluarea obiectivă a problemelor existente în societate și identificarea celor mai importante subiecte pentru a fi dezbătute; 5) îmbunătățirea cadrului normativ prin elaborarea de expertize, analize de impact, evaluări, rapoarte de evaluare ex-post, opinii și recomandări asupra inițiativelor legislative și proiectelor de acte normative aflate pe agenda parlamentară; 6) încurajarea inițiativelor civice. 	<p>Promo – Lex</p> <p>Privind conținutul pct. 7 subpct. 6).</p> <p>Recomandăm desfășurarea acestui obiectiv, deoarece legislația Republicii Moldova acordă drept de inițiativă legislativă doar deputaților, Guvernului. Președintelui RM, Adunării populare a UTAG.</p> <p>În context, reamintim despre inițiativa deputaților R. Marian V. Roșca, D. Perciun, P. Frunze, D. Gherman privind modificarea Regulamentului Parlamentului și anume introducerea unui articol privind <i>înaintarea inițiativei civice</i> (Proiectul de lege nr. 142/2019). Proiectul respectiv de lege a fost respins de acea legislatură a Parlamentului, dar acum considerăm că este o oportunitate bună pentru înregistrarea din nou a acelei inițiative legislative, și adoptarea acesteia.</p> <p>Deputat Ana CALINICI, amendament.</p> <p>Pro Turism Moldova</p> <p>De a modifica p.7 subpunctul 4):</p> <p>„4) evaluarea obiectivă a problemelor existente în societate și identificarea celor mai importante subiecte pentru a contribui la soluționarea lor eficientă și operativă;”</p> <p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>La pct. 7, se atestă faptul că obiectivele sunt, în esență aceleași, ca și cele stabilite în pct. 1.1 din</p>	<p>Conform art. 73 din Constituție dreptul de inițiativă legislativă aparține deputaților în Parlament, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia.</p> <p>În cazul inițiativelor civice subiecții cu drept de inițiativă legislativă pot înregistra aceste proiecte de acte normative.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>La pct. 7 subpct. 4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„4) evaluarea obiectivă a problemelor existente în societate și identificarea celor mai importante subiecte pentru a contribui la soluționarea lor eficientă și operativă;”</p> <p>Nu se acceptă.</p>

		<p>Conceptia aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 373/2005. Prin urmare, reiterăm necesitatea evitării paralelismelor legislative.</p> <p>Centrul de politici și reforme (CPR) Considerăm că documentul trebuie să includă prevederi și proceduri pentru implicarea proactivă în procesele de dialog și participare a reprezentanților grupurilor subreprezentate, mai ales în luarea deciziilor care le vizează direct sau indirect.</p>	<p>Se propune că la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă Hotărârea Parlamentului nr. 373/2005.</p> <p>Proiectul nu prevede nici o limitare de participare la dialog și participare civică. Calitatea de parte interesată îl au cetățenii, societatea civilă, persoanele juridice de drept privat, care vor fi afectați, ar putea fi afectați de deciziile adoptate de Parlament și au un interes în procesul decizional, fiind în măsură să-l influențeze.</p>
	<p>5. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE PĂRȚII INTERESATE</p>		
	<p>8. Partea interesată are dreptul:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) să participe în condițiile legii și prezentei hotărâri la orice etapă a procesului de participare civică; 2) să solicite și să aibă acces la toate materialele aferente procesului decizional, cu respectarea prevederilor Legii nr.135/2011 privind protecția datelor cu caracter personal și ale Legii nr.982/2000 privind accesul la informație; 3) să prezinte recomandări referitoare la proiectele de acte normative și alte acte înregistrate în Parlament; 4) să fie informați despre statutul recomandărilor prezentate la proiectele de acte normative din domeniul de competență; 5) să propună inițierea organizării consultărilor pe marginea proiectelor de acte normative din domeniul lor de competență. 	<p>Deputat Ana CALINICI, amendament. Punctul 8: subpct. 5) va avea următorul cuprins: „5)) să propună organizarea consultărilor pe marginea proiectelor de acte normative din domeniul său de competență, prin petiție sau solicitare în formă scrisă, prezentând argumentări relevante și formulate clar.” se completează cu un subpct. nou cu următorul cuprins: „6) să se înregistreze ca parte interesată prin expedierea în adresa Secretariatului Parlamentului a unui demers cu solicitarea de a fi incluși în lista părților interesate, cu indicarea datelor de contact și a comisiilor permanente la care solicită a fi arondați sau prin completarea formularului de înregistrare ca parte interesată, disponibil pe pagina web oficială a Parlamentului.”</p>	<p>Se acceptă. Punctul 8: subpct. 5) va avea următorul cuprins: „5)) să propună organizarea consultărilor pe marginea proiectelor de acte normative din domeniul său de competență, prin petiție sau solicitare în formă scrisă, prezentând argumentări relevante și formulate clar.” se completează cu un subpct. nou cu următorul cuprins: „6) să se înregistreze ca parte interesată prin expedierea în adresa Secretariatului Parlamentului a unui demers cu solicitarea de a fi incluși în lista părților interesate, cu indicarea datelor de contact și a comisiilor permanente la care solicită a fi arondați sau prin completarea formularului de înregistrare ca parte interesată, disponibil pe pagina web oficială a Parlamentului.”</p>
		<p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>Se acceptă parțial. Referințele la actele normative sunt corectate.</p>

	<p>La pct. 8, în subpct. 2) este eronat indicat numărul Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Totodată, se propune excluderea textului „Legii nr. 135/2011 privind protecția datelor cu caracter personal”, având în vedere că are un caracter general și va crea confuzie și incertitudine la aplicarea normei prescrite, fiind necesar a stipula expres la care categorii de date cu caracter personal va fi oferit accesul, spre exemplu: la numele, prenumele, datele de contact ale persoanelor implicate în procesul decizional în legătură cu examinarea proiectelor de acte normative înregistrate în Parlament.</p> <p>A.O. ASOCIAȚIA PENTRU SIGURANȚA URBANĂ ȘI MEDIEREA DIN MOLDOVA Cap. 5, art. 8 subpunct 2) Includerea sintagmei „cu celeritate” „Să solicite și să aibă acces cu celeritate la toate materialele aferente procesului decizional, cu respectarea Legii” Argument. În articolul propus se menționează respectarea termenului prevăzut de Legea privind accesul la informație, însă în multe cazuri Legea 982/2000 are un termen mult prea mare față de termenul în care trebuie să se încadreze partea interesată oferit de Parlament sau chiar Parlamentul depășește cu mult, uneori dublu sau triplu, termenul legal prevăzut de actuala Legea 982/2000 în oferirea informațiilor solicitate. Cap. 5, art. 8, subpunct 3) „să prezinte recomandări conform prevederilor Legii 239/2009 privind transparența în procesul</p>	<p>Nu se acceptă. Pentru orice procedura există termeni legali de executare care trebuie respectați.</p> <p>Nu se acceptă. Platforma este elaborată în temeiul mai multor acte normative indicate în preambul care</p>
--	---	--

	<p><i>decizional</i> la proiectele de acte normative și alte acte înregistrate în Parlament.”</p> <p>Argument. Menționarea expresă a Legii 239/2008 în baza căreia se expediază recomandări este esențială și ar trebui inclusă.</p> <p>Centrul de politici și reforme (CPR) Punctul 8., subpct. 5 prevede că orice cetățean poate să propună inițierea consultărilor publice. Totuși, nu este explicat mecanismul prin care poate face acest lucru, dacă este vorba de o petiție (respectiv, trebuie să respecte rigorile unei petiții) sau un simplu email/scrioare etc.</p> <p>Centrul de Antreprenoriat și Politice Economice (CAPE) La pct.8 subpct. 5) este prevăzut că partea interesată are dreptul să propună inițierea organizării consultărilor pe marginea proiectelor de acte normative din domeniul lor de competență. Este necesar de revăzut/modificat prevederile ce țin de intervenția părților interesate doar în aria lor de acoperire/domeniul de expertiză a lor, a organizației din care face parte. Faptul că părțile interesate vor fi divizate pe domenii și comisii parlamentare nu neapărat semnifică că ele trebuie să fie implicate doar în procesul de examinare a proiectelor din acele comisii. Un act normativ din alt domeniu poate cuprinde norme care să afecteze părțile din alte domenii. În general, proiectele de acte normative cuprind prevederi din mai multe domenii, arii de intervenție etc.</p> <p>Propunem elaborarea unei anexe, care să conțină model de formular prin care o parte</p>	<p>reglementează modul de prezentare a recomandărilor referitoare la proiectele de acte normative. A se vedea punctul 12.</p> <p>Se acceptă. Subpct. 5) se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p> <p>Nu se acceptă. Subpct. 5) se expune în redacție nouă. A se vedea supra. Proiectul prevede că partea interesată poate propune organizarea consultărilor publice în domeniul său de competență în care poate oferi expertiza și poate veni cu opinii și propuneri.</p>
--	--	--

	<p>9. Partea interesată este obligată:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) să respecte Regulamentul Parlamentului, prezenta hotărâre și alte acte normative; 2) să respecte principiile de dialog și participare civică în procesul decizional; 3) să se înregistreze ca parte interesată; 4) să prezinte opiniile și recomandările pe marginea proiectelor de acte normative înregistrate în Parlament cu respectarea termenului legal, într-o formă clară, concisă, cu indicarea exactă a 	<p>interesată poate solicita consultări publice. Aceasta poate conține descrierea problemei, grupurile afectate, rezultatele consultării publice.</p> <p>Promo – Lex</p> <p>Privind conținutul pct. 8. Evidențiem că drepturile acordate prin această Platformă nu sunt mai extinse în raport cu drepturile acordate de Legea privind transparența în procesul decizional. În acest sens, reiterăm examinarea necesității și oportunității instituirii unei platforme de dialog și cooperare care nu facilitează cooperarea și dialogul, și nu vine cu mai multe drepturi pentru părțile interesate, decât minimul prevăzut de lege.</p> <p>Centrul de politici și reforme (CPR)</p> <p>Recomandăm elaborarea și promovarea unui ghid pentru cetățenii care solicită și participă la consultări. Orice cetățean poate solicita consultări publice și participa la ele. Parlamentul trebuie să asigure cetățenii/ele cu ghiduri și ajutor despre procedura de solicitare a consultării publice, participare la consultări și dezbateri și oferire eficientă a recomandărilor.</p> <p>Deputat Ana CALINICI, amendament.</p> <p>subpct. 3) se exclude.</p> <p>subpct. 4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„4) să prezinte opiniile și recomandările pe marginea proiectelor de acte normative înregistrate în Parlament, cu respectarea termenului legal, conform prevederilor Legii 100/2017 cu privire la actele normative, într-o formă clară, concisă, cu indicarea exactă a numărului de înregistrare a</p>	<p>Prezenta Platformă este elaborată în temeiul art. 66 lit. a) din Constituția Republicii Moldova, al art. 13 și 49¹ din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, al Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, și al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Elaborarea și promovarea unui ghid pentru cetățenii care solicită și participă la consultări urmează a fi elaborată de subdiviziunile responsabile de colaborare cu OSC ale Secretariatului Parlamentului.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>subpct. 3) se exclude.</p> <p>subpct. 4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„4) să prezinte opiniile și recomandările pe marginea proiectelor de acte normative înregistrate în Parlament, cu respectarea termenului legal, conform prevederilor Legii 100/2017 cu privire la actele normative, într-o formă clară, concisă, cu indicarea exactă a numărului de înregistrare a</p>
--	---	---	--

<p>numărului de înregistrare a actelor normative și altor documente supuse consultărilor.</p>	<p>actelor normative și altor documente supuse consultărilor.”</p> <p>Guvernul Republicii Moldova La pct. 9:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în subpct. 1) și pct. 12, se va indica actul normativ prin care a fost aprobat Regulamentul Parlamentului, întru respectarea art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017; - în subpct. 3) este menționată obligația părții interesate de a se înregistra ca parte interesată, însă în cuprinsul proiectului hotărârii nu este reglementată metoda de înregistrare a părții interesate, atestând totodată lipsa referinței la vreun act normativ care stipulează procedura în cauză; - referitor la subpct. 4), se reiterează recomandarea de a indica modalitatea de recepționare a opiniilor și recomandărilor (ex. e-mail, poștă, mesaje pe pagina web oficială a Parlamentului etc.). <p>Asociația obștească „IVC” La articolul 5, punctul 9, propunem să fie clarificat conținutul sub-punctului 3), deoarece nu este clar mecanismul de „înregistrare” ca parte interesată. Sugerăm să fie introdusă o explicație privind procesul respectiv.</p> <p>Centrul de politici și reforme (CPR) Punctul 9, subpct.3 este restrictiv în ceea ce privește participarea publică. Părțile interesate trebuie încurajate se înregistreze, însă participarea publică în procesul decizional nu trebuie limitată la</p>	<p>actelor normative și altor documente supuse consultărilor.”</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Metoda de înregistrare se conține în propunerile de modificare a documentului.</p> <p>Se acceptă. A se vedea propunerea de modificare a pct. 5 lit. b) 1).</p> <p>Subpunctul 3 este transferat în punctul 8 și este prevăzut mecanismul de înregistrare a părții interesate.</p> <p>Subpunctul 3 este transferat în punctul 8 și este prevăzut mecanismul de înregistrare a părții interesate.</p>
---	---	---

		<p>organizațiile înregistrate. Se propune omiterea acestei prevederi.</p>	
	<p>6. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE PARLAMENTULUI</p>		
	<p>10. Parlamentul are dreptul: 1) să examineze recomandările la proiectele de acte normative recepționate de la părțile interesate; 2) să respingă motivat recomandările formulate vag sau irelevante subiectului supus consultărilor; 3) să stabilească numărul participanților în dependență de numărul de locuri disponibile (aplicând formula „primul venit - primul servit”); 4) în caz de necesitatea urgentării procedurii de examinare a proiectelor de acte normative, să stabilească un alt termen pentru prezentarea recomandărilor de către părțile interesate.</p>	<p>Deputat Ana CALINICI, amendament. Promo – Lex Subpct. 1. Excluderea primului subpunct, or acesta nu-i un drept ci o obligație, conform Legii privind transparența în procesul decizional. Mai mult, această obligație se regăsește la pct. 11, subpct. 3. Subpct. 3. Propunem explicarea mai clară a conținutului, or nu este clar cărei forme de participare civică se aplică. Subpct. 4. Recomandăm completarea normei respective cu textul „, dar nu mai mic de 3 zile lucrătoare”. Considerăm că este imperios necesar stabilirea unui termen minim, pe care Parlamentul nu va putea să-l diminueze pentru solicitarea recomandărilor părților interesate, inclusiv pentru proiectele urgente. Evidențiem că atât calitatea recomandărilor parvenite, dar și rata de participare a părților interesate depinde în mod direct de termenul acordat pentru consultare.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova La pct. 10: - subpct. 1) se va exclude, deoarece este, în fapt, o obligație a Parlamentului, fiind expusă în pct. 11 subpct. 3); - în subpct. 3), după cuvântul „participanților” se vor introduce cuvintele „la evenimentele de consultare publică”. Subsecvent, la textul „Parlamentul are dreptul să stabilească numărul</p>	<p>Se acceptă. La punctul 10, subpct. 1) se exclude.</p> <p>Se aplica, în special, audierilor parlamentare, dar poate fi aplicată și altor forme de participare civică.</p> <p>Se acceptă. Punctul 10, subpct. 4 va avea următorul cuprins: „4) în caz de necesitate a urgentării procedurii de examinare a proiectelor de acte normative, să stabilească un alt termen, dar nu mai mic de 3 zile lucrătoare, pentru prezentarea recomandărilor de către părțile interesate.”</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Se acceptă parțial.</p>

	<p>participanților în dependență de numărul de locuri disponibile (aplicând formula „primul venit – primul servit”), această normă juridică se va exclude, or, numărul participanților nu ar trebui să fie limitat, deoarece scopul aprobării prezentului proiect de hotărâre derivă din necesitatea unei largi deschideri a Parlamentului față de cetățeni.</p> <p>Centrul de Antreprenoriat și Politice Economice (CAPE)</p> <p>La pct.10 subpct.1) este indicat că Parlamentul are dreptul să examineze recomandările la proiectele de acte normative recepționate de la părțile interesate. Acesta nu este drept, ci obligație (vezi art.7 alin.(1) lit. d) din Legea nr.239/2008, dar și pct.11 subpct.3) din proiect). Poate autorii au în vedere că Parlamentul are dreptul să examineze proiectele de acte normative recepționate de la părțile interesate? Aceste prevederi urmează a fi precizate și revizuite, cu stabilirea expresă că Parlamentul este obligat să examineze recomandările.</p> <p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)</p> <p>Punctul 10 al proiectului stipulează drepturile Parlamentului în procesul de asigurare a transparenței decizionale. Subpunctul 1) al punctului menționat prevede că: „Parlamentul are dreptul: 1) să examineze recomandările la proiectele de acte normative recepționate de la părțile interesate”.</p> <p>Această reglementare este una nejustificată și de prisos, or, examinarea recomandărilor înaintate la</p>	<p>Se acceptă. La punctul 10, subpct. 1) se exclude.</p> <p>Se acceptă. La punctul 10, subpct. 1) se exclude.</p>
--	---	---

	<p>proiectele de acte normative nu este un drept a autorității publice, ci este o obligație a acesteia. În redacția actuală reiese că, Parlamentul are discreția de a decide dacă va examina sau nu recomandarea parvenită din partea părții interesate. Această abordare este total incorectă, din acest motiv propunem excluderea subpunctului menționat din punctul 10 și includerea acestuia în punctul 11, care stipulează obligațiile Parlamentului în procesul de asigurare a transparenței decizionale.</p> <p>Subpunctul 4) al punctului 10 stipulează un alt drept al Parlamentului, și anume: „4) în caz de necesitatea urgentării procedurii de examinare a proiectelor de acte normative,(n.r. Parlamentul are dreptul) să stabilească un alt termen pentru prezentarea recomandărilor de către părțile interesate”.</p> <p>Recunoaștem că, potrivit articolului 44 din Regulamentul Parlamentului, este posibilă examinarea proiectelor de acte normative în regim de urgență. Totuși, nici regulamentul menționat, nici proiectul de hotărâre a Parlamentului privind aprobarea Platformei, nu prevăd criterii clare și concise cu privire la faptul care anume sunt proiectele pasibile de a fi examinate în procedură de urgență și în ce condiții. Mai mult, proiectul nici nu indică cine anume este împuternicit să decidă cu privire la modificarea termenului (Președintele Parlamentului, Biroul permanent, Comisia permanentă sesizată în fond, sau autorii proiectului).</p> <p>Menționăm că, anterior, persista o practică vicioasă de adoptare în regim de urgență a actelor normative de o importanță sporită, fără vreo</p>
	<p>Se acceptă.</p> <p>Criteriile privind urgentarea procedurii de examinare a proiectelor de acte normative sunt prevăzute în proiectul Codului de proceduri parlamentare.</p>

	<p>motivare și justificare elocventă în acest sens. Astfel, proiecte sensibile și contradictorii precum ar fi proiectul de lege privind modificarea Codului Electoral în 2016 (adoptată în prima lectură la o săptămână de la înregistrare), proiectul legii cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc (adoptat în două săptămâni de la înregistrare), proiectul legii privind declararea voluntară și facilitarea fiscală (adoptat în ambele lecturi în trei zile de la înregistrare), au fost votate în termeni restrânși, în lipsa consultărilor și dezbaterilor publice, fără implicarea cetățenilor și societății civile. Este cert că o astfel de practică este absolut vicioasă și contrară principiilor statului de drept, de aceea urmează a fi înlăturată.</p> <p>Astfel, în vederea excluderii pe viitor a unor situații similare, propunem indicarea în proiectul de hotărâre a criteriilor clare și conchise cu privire la cazurile când, în ce condiții și în privința căror tipuri de proiecte de acte normative Parlamentul va fi în drept să modifice termenul de prezentarea a recomandărilor din partea părților interesate. La fel, este importantă indicarea subiectului imputernicit de a decide cu privire la acest aspect.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Audierile publice se organizează în săli cu cele mai multe locuri. Anunțul privind audierile publice include și informația despre sala în care va avea loc.</p> <p>Criteriile privind urgentarea procedurii de examinare a proiectelor de acte normative sunt</p>
	<p>Centrul de politici și reforme (CPR)</p> <p>Punctul 10., subpt. 3 poate restricționa accesul părților interesate la procesul de consultare publică.</p> <p>Recomandăm mutarea subpunctului la punctul 11 „obligățiile Parlamentului” și reformularea în: „să identifice spații care să asigure locuri pentru toate părțile interesate”.</p> <p>Punctul 10, subpt.4 nu prevede o explicație a motivelor urgentării unei anumite decizii.</p>	

		<p>Recomandăm introducerea unei liste exhaustive de motive care ar putea justifica urgentarea unei decizii.</p> <p>Pro Turism Moldova de a modifica p.10 în: „10. Parlamentul are dreptul: 1) să respingă motivat recomandările formulate vag sau irelevante subiectului supus consultărilor; 2) să stabilească numărul participanților în dependență de numărul de locuri disponibile (aplicând formula „primul venit – primul servit”); 3) în caz de necesitatea urgentării procedurii de examinare a proiectelor de acte normative, să stabilească un alt termen pentru prezentarea recomandărilor de către părțile interesate. La solicitarea părților interesate și în dependență de complexitatea domeniului/ subiectului/ problemei, comisia permanentă poate prelungi termenul de prezentare a recomandărilor.”</p>	<p>prevăzute în proiectul Codului de proceduri parlamentare.</p> <p>Se acceptă parțial. La punctul 10, subpct. 1) se exclude.</p> <p>Nu se acceptă. Subpct. 4 se expune în redacție nouă. Termenul de prezentare a recomandărilor pentru părțile interesate sunt prevăzute la art. 13 din proiect.</p>
<p>11. Parlamentul este obligat, după caz, să asigure participarea civică a părților interesate în procesul decizional, prin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) informarea, în modul stabilit, despre organizarea audierilor parlamentare; 2) consultarea opiniei părților interesate de examinarea proiectelor de acte normative; 3) recepționarea și examinarea recomandărilor părților interesate asupra proiectelor de acte normative înregistrate în Parlament; 4) examinarea opiniilor și recomandărilor părților interesate la proiectele de acte normative înregistrate în Parlament; 	<p>Deputat Ana CALINICI, amendament. Punctul 11 va avea următorul cuprins: „11. Parlamentul asigură participarea civică a părților interesate la procesul decizional, prin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) informarea, în modul stabilit, cu privire la organizarea audierilor parlamentare; 2) consultarea opiniei părților interesate asupra proiectelor de acte normative; 3) recepționarea și examinarea opiniilor și recomandărilor părților interesate asupra proiectelor de acte normative înregistrate în Parlament; 4) facilitarea participării civice a părților interesate atât în format fizic, cât și online.” 	<p>Se acceptă. Punctul 11 va avea următorul cuprins: „11. Parlamentul asigură participarea civică a părților interesate la procesul decizional, prin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) informarea, în modul stabilit, cu privire la organizarea audierilor parlamentare; 2) consultarea opiniei părților interesate asupra proiectelor de acte normative; 3) recepționarea și examinarea opiniilor și recomandărilor părților interesate asupra proiectelor de acte normative înregistrate în Parlament; 4) facilitarea participării civice a părților interesate atât în format fizic, cât și online.” 	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>La punctul 10, subpct. 1) se exclude.</p>

	<p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)</p> <p>Punctul 11 al proiectului prevede că: <i>„Parlamentul este obligat, după caz, să asigure participarea civică a părților interesate în procesul decizional, prin: (...)”</i>. Sintagma „după caz” conferă normei o ambiguitate, neclaritate și o marjă discreționară prea largă. Or, datorită sintagmei prenotate, Parlamentul ar putea decide în mod arbitrar dacă este sau nu cazul să-și onoreze obligațiile ce țin de asigurarea transparenței procesului decizional.</p> <p>Per se, noțiunea de obligație presupune un angajament care trebuie executat necondiționat. Respectiv, păstrarea sintagmei „după caz” va denatura esența conceptului de obligație și va acorda Parlamentului posibilitatea de a se eschiva de la efectuarea acțiunilor menite să asigure transparența procesului decizional, motiv din care propunem excluderea sintagmei „după caz”.</p> <p>După cum a fost notat, punctul 11 din proiectul de hotărâre stipulează obligațiile Parlamentului în procesul de asigurare a transparenței decizionale. Potrivit subpunctului 3) al punctului menționat, una din obligațiile Parlamentului este: „3) recepționarea și examinarea recomandărilor părților interesate asupra proiectelor de acte normative înregistrate în Parlament”. Totodată, subpunctului 4) al aceluiași punct mai prevede o obligație: „4) examinarea opiniilor și recomandărilor părților interesate la proiectele de acte normative înregistrate în Parlament”. Dacă să analizăm conținutul normelor prenotate, conchidem că acestea, de principiu, sunt identice și au aceeași esență semantică.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Punctul 11 se expune în redacție nouă. A se vedea supra.</p>
--	--	---

	<p>Astfel, întru evitarea repetării aceleiași obligații, propunem modificarea subpunctului 3) prin completarea după cuvântul „recomandărilor” cu sintagma „și opiniilor”, precum și excluderea integrală a subpunctului 4).</p> <p>În cazul înaintării amendamentelor care vin să modifice substanțial proiectul actului legislativ, propunem următoarele soluții:</p> <p>a) reglementarea restituirii proiectelor de acte normative cu amendamentele înregistrate către autori, care, ulterior, vor realiza modificările cerute, cu o analiză de impact și cu organizarea consultărilor publice;</p> <p>b) consultarea publică a amendamentelor în cauză, fie prin organizarea audierilor legislative, sau prin solicitarea comentariilor în scris a părților interesate.</p> <p>Adițional, în vederea sporirii transparenței decizionale și acordării posibilității părților interesate de a urmări eficient toate modificările proiectului legislativ propuse de deputați, propunem reglementarea expresă a obligației de a publica imediat de la înregistrare toate amendamentele înaintate. Astfel, actorii implicați vor avea posibilitatea reală de a urmări mersul elaborării, modificării și aprobării proiectului de act normativ și, la necesitate, de a interveni cu obiecții, propuneri, sau comentarii de rigoare.</p>	<p>Prevederile se conțin în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Punctul 21 din proiect prevede că audierile parlamentare pot fi organizate la inițiativa președintelui comisiei permanente, a membrilor acesteia, precum și a părților interesate.</p> <p>Amendamentele deputaților sunt publicate pe pagina web oficială a Parlamentului după înregistrarea lor.</p>
	<p>Centrul de Antreprenoriat și Politice Economice (CAPE) În pct.11 – 14, dar și în textul întregului proiect,</p>	<p>Nu se acceptă.</p>

	<p>procesul de consultare se învârtă în jurul acțiunilor „clasice” din Legea nr.239/2008, care se referă la informare, publicare, recepționarea recomandărilor, examinarea și sinteza recomandărilor. Dacă vorbim de o platformă de dialog, ar trebui să existe diferite instrumente prin care părțile să fie „auzite”, ascultate, părerea lor să fie luată în considerație. În cazul în care părțile nu ajung la un numitor comun sau apar probleme/riscuri importante, invocate de părți, cel puțin să se repete consultările, să fie prevăzut că se va amâna examinarea și adoptarea proiectului, se vor efectua expertize suplimentare etc. În cazul activității de întreprinzător se va lua în considerație necesitatea analizei impactului de reglementare (mai ales în privința inițiativelor deputaților care nu trece această etapă); se va aplica instrumentul M-Test, promovat actualmente la nivel de Guvern, care are rolul de a evalua impactul unor reglementări asupra businessului, în special asupra întreprinderilor mici și mijlocii.</p> <p>Asociația obștească „IVC” La art. 11 propunem includerea unui sub-punct cu următorul conținut: „5) informarea părților interesate cu privire la deciziile luate pe marginea recomandărilor și propunerilor înaintate în scris, cu argumentele de rigoare în cazul în care propunerile nu au fost acceptate”.</p> <p>A.O. ASOCIAȚIA PENTRU SIGURANȚA URBANĂ ȘI MEDIEREA DIN MOLDOVA La art. 11 subpunct 4) Completare cu un subpunct „oferirea unui răspuns la recomandările expediate sau publicarea recomandărilor în sinteza</p>	<p>Propunerea are un caracter general și deja se conțin în acte normative în vigoare (de ex. Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Regulamentul Parlamentului).</p> <p>Nu se acceptă. Propunerile părților interesate sunt plasate pe pagina web oficială a Parlamentului și sunt incluse în sinteza amendamentelor și propunerilor la proiectul de act normativ și care sunt examinate în ședința comisiei parlamentare de profil.</p> <p>Propunerile părților interesate sunt plasate pe pagina web oficială a Parlamentului și sunt incluse în sinteza amendamentelor și propunerilor la</p>
--	---	--

	<p>recomandărilor”.</p> <p>Argument. Am avut multiple cazuri când, deși am expediat comisiei recomandări, nici nu am primit un răspuns referitor la ce a fost acceptat și ce nu a fost acceptat, și nici nu am regăsit recomandările în sinteză.</p> <p>Punct suplimentar</p> <p>„Să asigure dreptul de participare tuturor părților interesate în format fizic sau la distanță/online”</p> <p>Argument. Ținând cont de <i>principiul egalității de tratament</i>, <i>principiul de încredere</i> propuse, Proiectul nu specifică nimic despre posibilitatea de înscriere la audieri/consultări în format online, atât timp cât părțile interesate nu provin doar din Chișinău, ci din întreaga țară. La caz menționăm că recent, deși au fost organizate consultări publice pe marginea Legii 982/200 (Proiect de lege) și deși asociația a contactat în termen Comisia juridică solicitând înscriere online, și cu toate că solicitarea a fost citită de mai multe persoane, nimeni din comisie nu a avut plăcerea să ofere cel puțin un răspuns de accept, de refuz sau un alt răspuns la aceasta.</p> <p>Centrul de politici și reforme (CPR)</p> <p>Parlamentul trebuie să aibă un rol activ în promovarea mecanismului de înregistrare ca parte interesate, pentru a avea o reprezentativitate cât mai largă.</p> <p>Se recomandă introducerea unui subpunct, la punctul 11, care să prevadă promovarea de către Secretariatului Parlamentului a mecanismului de înregistrare a părții interesate, inclusiv prin plasarea acestei opțiuni vizibil pe pagina web Parlamentului.</p>	<p>proiectul de act normativ care sunt examinate în ședința comisiei parlamentare de profil și publicate pe pagina web oficială a Parlamentului.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Comisia parlamentară de profil stabilește forma de participare la consultările publice a părților interesate reieșind din posibilitățile tehnice existente. Audierile parlamentare sunt transmise online.</p> <p>Subpunctul 3 este transferat în punctul 8 și este prevăzut mecanismul de înregistrare a părții interesate.</p>
--	--	--

	<p>Punctul 11., subpct.1 trebuie să descriere „modul stabilii” de informare, inclusiv prin asigurarea unui limbaj simplu, concis și clar.</p> <p>Recomandăm crearea unei anexe cu anunț-tip de informare care să includă o serie de informații: scopul consultării, necesitatea elaborării proiectului de decizie, prevederile principale, rezultate, impact și alte informații relevante. Aceeași anexă se referă și la p. 39</p> <p>Punctul 11., subpct.4 - Un principiu al consultărilor publice este feedbackul și comunicarea constantă cu părțile interesate, astfel, nu este suficient de a publica sinteza recomandărilor, ci și de a o transmite părților interesate.</p> <p>Recomandăm completarea cu: „publicarea sintezei recomandărilor pe pagina web a Parlamentului și transmiterea acesteia către părțile interesate”.</p> <p>Promo – Lex</p> <p>Propunem completarea cu pct. 11 cu următoarele obligații:</p> <p>„5) să organizeze și să desfășoare audieri parlamentare, dacă aceasta este solicitat de cel puțin 3 organizații înregistrate ca părți interesate, în domeniul relevant;</p> <p>6) să asigure disponibilitatea datelor publice pe pagina web într-un spațiu ușor identificabil de către părțile interesate și în format de date deschise;</p> <p>7) să dezvolte un mecanism care să permită părților interesate urmărirea amendamentelor operate la toate proiectele de legi;</p>	<p>Procedura de înregistrare este prevăzută la pct. 9 Procedura și formularul de înregistrare urmează a fi elaborată de subdiviziunile responsabile de colaborare cu OSC ale Secretariatului Parlamentului.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerile părților interesate sunt plasate pe pagina web oficială a Parlamentului și sunt incluse în sinteza amendamentelor și propunerilor la proiectul de act normativ care sunt examinate în ședința comisiei parlamentare de profil și publicate pe pagina web oficială a Parlamentului.</p> <p>Nu se acceptă:</p> <p>Organizarea audierilor publice este reglementat în pct. 21.</p>
--	---	--

	<p>8) să dezvolte un mecanism care să permită participarea societății civile la elaborarea actelor normative, prin deschiderea Parlamentului în acest sens;</p> <p>9) să informeze în mod argumentat societatea și părțile interesate despre necesitatea adoptării fiecărui proiect în regim de urgență sau în mod prioritar, fără consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate, prin plasare pe pagina web a autorității publice, prin afișare la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media centrală”.</p> <p>În raport cu obligația propusă pentru subpct. 5), evidențiem că Legea privind transparența în procesul decizional la art. 11 obligă autoritatea publică responsabilă de elaborarea proiectului de decizie să organizeze consultări publice la propunerea cetățeanului, asociației constituite în corespundere cu legea, altei părți interesate. Totuși, pornind de la faptul că audierile parlamentare ar reprezenta doar o formă a consultării publice, și Parlamentul organizează și desfășoară audieri publice, inclusiv pentru proiectele a căror autor este altă autoritate, considerăm rezonabil includerea unei obligații de organizare a audierilor parlamentare în proiectul Platformei, dacă solicitarea vine din partea mai multor organizații.</p>	<p>Se acceptă. Punctul 11 se expune în redacție nouă. Propunerile se conțin în redacția nouă.</p>
	<p>Pro Turism Moldova de a modifica p.11 în: „11.Parlamentul este obligat: 1) să informeze, în modul stabilit, despre organizarea audierilor parlamentare;</p>	

	<p>2) să recepționeze și să examineze recomandările părților interesate asupra proiectelor de normative înregistrate în Parlament;²⁷</p> <p>Transparency International Ar fi de recomandat revizuirea modalităților de consultare/cooperare propuse prin Proiectul Platformei astfel încât acestea să corespundă modalităților stabilite prin art. 11 alin. (1) în sensul art. 2 din Legea nr. 239/2008.</p> <p>Centrul de Antreprenoriat și Politice Economice (CAPE) Indicarea obligației pentru comisiile parlamentare de organizare a audierilor publice, dezbaterilor sau altor forme de consultări publice în cazurile când proiectele actelor normative sunt modificate esențial față de versiunea primită de la Guvern, precum și atunci când comentariile primite de la societatea civilă ridică chestiuni argumentate destul de serioase.</p> <p>Supunerea amendamentelor înaintate de deputați etapelor și procedurilor de transparență, cu consultarea obligatorie a acestora și publicarea pe pagina web a Parlamentului în timp util a tuturor amendamentelor deputaților la proiectele de legi. În practică, acestea se publică în foarte puține cazuri și de obicei pot fi văzute deja după publicarea sintezei recomandărilor, înainte de votarea în lectură finală, atunci când pentru părțile interesate este prea târziu să se implice. Transparența amendamentelor deputaților este importantă și din considerentul că o recomandare din partea societății civile asupra unui</p>	<p>Modalitățile de consultare/cooperare propuse în proiect sunt în corespundere cu actele normative indicate în preambul.</p> <p>Comisia parlamentară de profil stabilește forma de participare la consultările publice a părților interesate reieșind din comentariile și propunerile primite.</p> <p>Amendamentele deputaților sunt publicate pe pagina web oficială a Parlamentului după înregistrarea lor.</p>
--	---	--

		<p>proiect de lege poate fi acceptată doar prin preluarea de către deputat prin amendament.</p> <p>Înregistrarea video/audio a ședințelor de audieri publice, debateri, întruniri ad-hoc etc, cu publicarea pe pagina web a Parlamentului a înregistrării video/audio și altor informații referitor la ce s-a discutat și decis în rezultatul consultărilor publice.</p>	<p>Audierile parlamentare sunt transmise online. Ulterior pot fi vizionate pe rețele de socializare, rețele de streaming, privesc.eu, youtube.</p>
	<p>7. CONSULTAREA PĂRȚILOR INTERESATE</p> <p>12. Consultarea părților interesate asupra proiectelor de acte normative se efectuează în conformitate cu Regulamentul Parlamentului, Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, și cu prezenta Hotărâre.</p>	<p>Deputat Ana CALINICI, amendament.</p> <p>Punctul 12 va avea următorul cuprins:</p> <p>„12. Consultarea părților interesate asupra proiectelor de acte normative se efectuează în conformitate cu Regulamentul Parlamentului, Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, și cu prezenta Hotărâre.</p> <p>Centrul de Antreprenoriat și Politice Economice (CAPE)</p> <p>Indicarea obligației pentru comisiile parlamentare de a folosi permanent lista părților interesate atunci când consultă un proiect de lege, fapt ce va spori șansele ca consultările publice să fie mai eficiente.</p> <p>CRJM</p> <p>Propunem reglementarea obligației Comisiilor permanente de crea o listă a părților interesate în domeniul lor de activitate, în vederea informării prioritare a acestora și consultării cu privire la toate proiectele de acte normative aflate în examinare (similar mecanismului de consultare publică cu</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Punctul 12 va avea următorul cuprins:</p> <p>„12. Consultarea părților interesate asupra proiectelor de acte normative se efectuează în conformitate cu Regulamentul Parlamentului, Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, și cu prezenta Hotărâre.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Consultarea proiectului de act normativ nu se limitează numai la consultarea părților interesate incluse în listă.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Consultarea proiectului de act normativ nu se limitează numai la consultarea părților interesate incluse în listă.</p>

	<p>13. Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de acte normative este de 15 de zile lucrătoare de la data publicării proiectului de act normativ pe pagina web oficială a Parlamentului, dacă comisia permanentă nu stabilește alt termen. La solicitarea părților interesate și în dependență de complexitatea domeniului/subiectului/problemei, comisia permanentă poate prelungi termenul de prezentare a recomandărilor.</p>	<p>societatea civilă în procesul decizional aprobat prin HG 967/2016). Includerea în această listă urmează a fi făcută la cererea părții interesate. Această prevedere va fortifica și va eficientiza semnificativ transparența procesului decizional în cadrul Parlamentului. Mai mult, comunicarea cu părțile interesate va fi mult mai rapidă și eficientă.</p> <p>Deputat Ana CALINICI, amendament. A.O. ASOCIAȚIA PENTRU SIGURANȚA URBANĂ ȘI MEDIEREA DIN MOLDOVA Cap. 7, art. 13 adăugare sintagmă „rezonabil” „ , <i>dacă comisia permanentă nu stabilește alt termen rezonabil.</i> Argument . Modificarea termenului legal de 15 zile lucrătoare nu poate fi făcută cu încălcarea termenului rezonabil de consultare a părților interesate. Sunt cazuri când anunțurile se publică azi cu organizarea audierilor mâine. Astfel este imposibil de a studia materialele, partea interesată să se organizeze într-un timp atât de scurt, inclusiv să redacteze/expedieze și recomandări.</p> <p>Centrul de politici și reforme (CPR) Considerăm important ca termenii de consultare să țină cont de circumstanțele specifice actului normativ, părților implicate în proces sau importanței deciziei. Sugerăm reformularea punctului după cum urmează: „Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de acte normative este de 15 de zile lucrătoare de la data publicării proiectului de act normativ și a anunțului privind consultarea publică</p>	
			<p>Se acceptă La punctul 13 primul enunț va avea următorul cuprins: „13. Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de acte normative este de 15 de zile lucrătoare de la data publicării proiectului de act normativ pe pagina web oficială a Parlamentului, dacă comisia permanentă nu stabilește alt termen rezonabil.”</p> <p>Nu se acceptă. Termenul se va stabili la decizia comisiei permanente pentru cauzele specificate la pct.13</p>

	<p>pe pagina web oficială a Parlamentului. Termenul poate fi prelungit până la 30 de zile, sau mai mult dacă:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proiectul actului normativ este voluminos sau complex ori dacă se cere studierea unor materiale suplimentare; - importanța sau impactul deciziilor justifică prelungirea; - există alte circumstanțe care justifică prelungirea” <p>Promo – Lex Privind conținutul pct. 13. Consultarea părților interesate</p> <p>Evidențiem că în forma expusă dar și pornind de la situația actuală, norma nu încurajează participarea activă în procesul decizional a părților interesate din următoarele motive:</p> <p>Termenul instituit și perioada în care părțile interesate pot prezenta recomandări nu este una previzibilă, deoarece pe pagina web a parlamentului poate fi văzută doar data înregistrării proiectului, nu și cea a publicării- care depinde de data intrării în procedură legislativă, care la fel nu neapărat coincide cu data înregistrării proiectului.</p> <p>Amintim că potrivit art. 48 alin. (2) din Regulamentul Parlamentului, <i>în cel mult 5 zile lucrătoare de la data includerii în procedura legislativă, proiectele de acte legislative, propunerile legislative, precum și documentele menționate la art.47 alin.(6) se plasează pe web site-ul Parlamentului.</i></p> <p>Pe pagina web a Parlamentului nu este scris expres perioada sau termenul limită pentru</p>	<p>Recomandarea are un caracter general și mai mult un conținut de constatare.</p>
--	--	--

		<p>prezentarea recomandărilor părților interesate, dar nici nu există vreun filtru care să permită identificarea proiectelor care sunt la moment disponibile pentru consultare publică, sau a căror termen expiră în scurt timp, așa cum este de ex. pe pagina www.particip.gov.md.</p> <p>Comisiile parlamentare nu publică deciziile lor prin care stabilesc termen special pentru consultarea publică a proiectelor.</p> <p>În acest sens, recomandăm fie publicarea proiectelor care sunt expuse pentru consultări publice pe o altă platformă, care să permită identificarea facilă de către părțile interesate a proiectelor expuse pentru consultări dar și perioada limită în care pot fi transmise recomandările, fie ajustarea paginii parlamentului care să răspundă necesităților părților interesate, fie informarea tuturor părților interesate în mod activ (prin transmiterea mesajelor electronice) despre publicarea proiectelor de acte normative în ziua respectivă.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În varianta propusă nu se conțin prevederi prin care termenul de prezentare a recomandărilor poate fi prelungit.</p>
	<p>14. Consultarea părților interesate este realizată prin recepționarea și examinarea opiniilor și recomandărilor părților interesate, întocmirea sintezei pe marginea acestora și prin organizarea de audieri parlamentare.</p>	<p>Pro Turism Moldova de a modificat p. 13 în:</p> <p>„13. Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de acte normative este de 15 de zile lucrătoare de la data publicării proiectului de act normativ pe pagina web oficială a Parlamentului, dacă comisia permanentă nu stabilește alt termen.”</p> <p>Centrul de Antreprenoriat și Politice Economice (CAPE) În pct.11 – 14, dar și în textul întregului proiect, procesul de consultări se învâрте în jurul acțiunilor „clasice” din Legea nr.239/2008, care se referă la</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Recomandarea are un caracter general și nu conține propuneri concrete. Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător,</p>

	<p>informare, publicare, recepționarea recomandărilor, examinarea și sinteza recomandărilor. Dacă vorbim de o platformă de dialog, ar trebui să existe diferite instrumente prin care părțile să fie „auzite”, ascultate, părerea lor să fie luată în considerație. În cazul în care părțile nu ajung la un numitor comun sau apar probleme/riscuri importante, invocate de părți, cel puțin să se repete consultările, să fie prevăzut că se va amâna examinarea și adoptarea proiectului, se vor efectua expertize suplimentare etc. În cazul activității de întreprinzător se va lua în considerație necesitatea analizei impactului de reglementare (mai ales în privința inițiativelor deputaților care nu trece această etapă); se va aplica instrumentul M-Test, promovat actualmente la nivel de Guvern, care are rolul de a evalua impactul unor reglementări asupra businessului, în special asupra întreprinderilor mici și mijlocii.</p> <p>Modernizarea și digitalizarea instrumentelor care facilitează procesul de consultare publică, prin transformarea listei părților interesate existente la moment în Registrul transparenței (similar Registrului de transparență al instituțiilor Uniunii Europene). În plus, expedierea email-urilor către părțile interesate pentru recepționarea recomandărilor la un proiect de lege sau organizarea evenimentelor publice, pot fi realizate în mod automatizat, cu programarea prealabilă a criteriilor de selecție a destinatarilor, în dependență de obiectul și domeniul proiectului de lege etc.</p>	<p>deja stabilește cadrul legal privind necesitatea prezentării analizei impactului de reglementare care trebuie respectată, inclusiv pentru inițiativele legislative ale deputați.</p> <p>Propunerea ar putea fi realizată odată cu lansarea sistemului „e-Parlament”.</p> <p>Nu se acceptă. Punctul 11 subpct.3) va avea următorul cuprins:</p>
	<p>Promo – Lex privind conținutul pct. 14; pct. 24, subpct. 5; pct. 25. Propunem uniformizarea conținutului cu cel din</p>	

			obligatia Parlamentului și anume de a <i>receptiona, înregistra și examina recomandările</i> .	„3) recepționarea și examinarea opiniilor și recomandărilor părților interesate.” Articolul 12 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional este intitulat „Recepționarea și examinarea recomandărilor”. Se acceptă. Noțiunea de „audiere parlamentară” în pct.3 a fost expusă în redacție nouă. Nu se acceptă.
	7.1. Audieri Parlamentare		Comisia securitate națională și ordine publică Subcapitolul 7.1, urmează de ajustat la noțiunea de audiere parlamentară prezentată în pct. 3 sau de revizuit noțiunea. Guvernul Republicii Moldova Cu referire la secțiunea nr. 7.1 „Audieri parlamentare” se remarcă faptul că dispozițiile incluse în această secțiune excedează obiectul de reglementare al proiectului examinat, or, dispozițiile cuprinse sunt norme generale privind audierile parlamentare ce pot fi prevăzute nemijlocit în Regulamentul Parlamentului.	
	15. Audierea parlamentară este un instrument de activitate a Parlamentului în cadrul căreia deputații audiază și dezbate chestiuni actuale și importante pentru interesele societății cu implicarea reprezentanților autorităților și instituțiilor publice, experților, specialiștilor, societății civile și altor părți interesate.			
	16. Audierile parlamentare pot lua forma audierilor legislative, audierilor pe marginea rapoartelor de evaluare ex-post a actelor normative, audierilor de supraveghere și audierilor de anchetă.	Asociația obștească „IVC” Completarea punctului 16, paragraful 7.1. „Audieri parlamentare” după cum urmează: „Audierile parlamentare pot lua forma audierilor legislative, audierilor pe marginea rapoartelor de evaluare ex-ante, interim și ex-post a actelor normative, audierilor de supraveghere și audierilor de anchetă”;	Nu se acceptă. Analiza ex-ante se elaborează preponderent de către Guvern și anume analiza ex-post demonstrează lacunele care au fost identificate în analiza ex-ante.	

		<p>CRJM</p> <p>Propunem examinarea oportunității stabilirii obligației de a supune audierilor parlamentare petițiile colective care au acumulat un număr semnificativ de semnături. Atragem atenția că anterior, în 2019, un grup de deputați au anunțat despre lansarea unei inițiative legislative referitoare la petițiile colective, însă aceasta nu a avut o finalitate scontată. Atunci, se propunea crearea unui mecanism de petiționare colectivă, conform căruia, petițiile care au acumulat 2 mii de semnături urmează a fi examinate de către cabinetul prim-ministrului, iar petițiile care au acumulat 10 mii de semnături urmează a fi dezbătute în plenul Parlamentului. Considerăm acest instrument ca fiind extrem de util, benefic și care va contribui substanțial la consolidarea democrației și sporirea nivelului de transparență decizională în țară.</p>	<p>Conform art. 73 din Constituție dreptul de inițiativă legislativă aparține deputaților în Parlament, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia.</p> <p>În cazul inițiativelor civice subiecții cu drept de inițiativă legislativă pot înregistra aceste proiecte de acte normative.</p>
<p>17. Audierile legislative reprezintă proceduri de consultare a opiniei părților interesate referitor la proiectele de acte normative examinate în Parlament.</p>	<p>CRJM</p> <p>Pentru a garanta implicarea părților interesate în procesul de elaborare și adoptare a proiectelor legislative de o importanță sporită, sau sensibile pentru opinia publică, propunem reglementarea</p>	<p>Centrul de politici și reforme (CPR)</p> <p>Pentru a crește gradul de participare publică trebuie introdus instrumentul de petiție colectivă electronică, care să fie obligatoriu pentru a fi examinate și dezbătute de Parlament la atingerea unui anumit număr de semnături de către cetățeni și persoane care au dreptul de reședință. Acest model presupune un dialog între cetățeni și autorități, pornit de cetățeni și permite cetățenilor să abordeze problemele cu care se confruntă.</p>	<p>Conform art. 73 din Constituție dreptul de inițiativă legislativă aparține deputaților în Parlament, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia.</p> <p>În cazul inițiativelor civice subiecții cu drept de inițiativă legislativă pot înregistra aceste proiecte de acte normative.</p>
			<p>Conform punctului 21 din proiect organizarea audierilor parlamentare poate avea loc la inițiativa președintelui comisiei permanente, a membrilor acesteia, precum și a reprezentanților societății civile.</p>

		<p>obligăției Comisiilor permanente a efectua audieri legislative atunci când comentariile, opiniile, sau recomandările, primite de la părțile interesate ridică chestiuni argumentate și destul de serioase. Astfel, în cazul în care părțile interesate vor avea obiecții conceptuale cu privire la prevederile unui proiect legislativ, Parlamentul va fi obligat să organizeze audieri legislative și să acorde posibilitatea publicului larg de a se expune asupra proiectului legislativ problematic.</p>	
<p>18. Audierile pe marginea rapoartelor de evaluare ex-post a actelor normative efectuate în temeiul art. 13 alin. (2) și art. 111 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și a Metodologiei de evaluare ex-post privind implementarea actelor normative.</p>	<p>Deputat Ana CALINICI, amendament. Punctul 18 va avea următorul cuprins: „18. Audierile pe marginea rapoartelor de evaluare ex-post a actelor normative efectuate în temeiul prevederilor Regulamentului Parlamentului și a Metodologiei de evaluare ex-post privind implementarea actelor normative.”</p>	<p>Se acceptă. Punctul 18 va avea următorul cuprins: „18. Audierile pe marginea rapoartelor de evaluare ex-post a actelor normative efectuate în temeiul prevederilor Regulamentului Parlamentului și a Metodologiei de evaluare ex-post privind implementarea actelor normative.”</p>	<p>Nu se acceptă. Proiectul stabilește clar că părțile interesate se implică în cadrul desfășurării audierilor.</p>
<p>19. Audierile de supraveghere examinează activitatea Guvernului, a ministerelor, altor autorități publice, în special modul în care acestea aplică legile, precum și performanța funcționarilor publici în gestionarea responsabilităților profesionale. În cazul în care părțile interesate monitorizează activitatea autorităților publice, acestea pot prezenta un Raport de alternativă.</p>	<p>Promo – Lex Privind conținutul pct. 18, pct. 20. Nu este clar care este modul de cooperare a părților interesate cu Parlamentul în cazul audierilor pe marginea rapoartelor de evaluare ex-post a actelor normative, sau în cazul audierilor de anchetă.</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova Cu referire la pct. 19, audierea de supraveghere nu poate viza performanța funcționarilor publici în gestionarea responsabilităților profesionale, întrucât, performanța funcționarilor publici se efectuează în conformitate cu Regulamentul cu privire la evaluarea performanțelor profesionale ale funcționarilor publici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 201/2009, temeiul legal al căreia îl</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>20. Audierile de anchetă investighează o suspiciune de încălcare a legislației, de acțiuni ofensive sau de comportament inadecvat al autorităților publice în exercitarea funcției lor.</p> <p>7.1.1. Organizarea audierilor parlamentare</p>	<p>constituie Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.</p>	
		<p>Comisia securitate națională și ordine publică Subcapitolele 7.1.1 și 7.1.2. nu este corelat cu subcapitolul 7.1. (pct. 15-20), referindu-se doar la proiecte de acte normative.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova De asemenea, subsecțiunea 7.1.1 „Organizarea audierilor parlamentare” și subsecțiunea 7.1.2 „Desfășurarea audierilor parlamentare” conțin dispoziții generale privind organizarea și desfășurarea audierilor parlamentare, ce pot face obiectul de reglementare a Regulamentului Parlamentului. Potrivit pct. 15 din proiect, prin audiere parlamentară se înțelege instrumentul de activitate a Parlamentului în cadrul căreia deputații audiază și dezbate chestiuni actuale și importante pentru interesele societății cu implicarea reprezentanților autorităților și instituțiilor publice, experților, specialiștilor, societății civile și altor părți interesate. Astfel, dispozițiile secțiunii nu se referă exclusiv la audierea părților interesate, în sensul definiției date acestui termen în pct. 3 subpct. 2) din proiectul Platformei, („părți interesate” – societate civilă, cetățeni, persoane juridice de drept privat și asociațiile lor, care</p>	<p>Nu se acceptă. Consultările publică la proiectele de acte normative sunt reglementate prin Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Legea nr. 239.2007 privind transparența în procesul decizional. Platforma este un act normativ inferior legii.</p> <p>Se acceptă parțial.</p>

		<p>manifestă un interes sau vor fi afectați ori ar putea fi afectați de adoptarea deciziei și care pot influența procesul decizional), ci la toți actorii implicați la audierile parlamentare, cum ar fi de exemplu, autoritățile și instituțiile publice. Observație similară valabilă și pentru secțiunea 7.2, precum și pentru capitolele 8, 9 și 10, dispozițiile cărora pot face obiectul de reglementare a Regulamentului Parlamentului. Or, în măsura în care se optează pentru reglementarea printr-un alt act normativ a procedurii de desfășurare și organizare a audierilor parlamentare/intrunirilor ad-hoc/conferinței anuale/memorandumului de cooperare, este necesar ca Regulamentul Parlamentului să prevadă acest fapt.</p>	
<p>21. Organizarea audierilor parlamentare poate avea loc la inițiativa președintelui comisiei permanente, a membrilor acesteia, precum și a reprezentanților societății civile.</p>	<p>Deputat Ana CALINICI, amendament. Punctul 21 va avea următorul cuprins: „21. Audierile parlamentare pot fi organizate la inițiativa președintelui comisiei permanente, a membrilor acesteia, precum și a părților interesate.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova Cu referire la pct. 21, dispozițiile care stabilesc că organizarea audierilor parlamentare poate avea loc la inițiativa președintelui comisiei permanente, a membrilor acesteia, precum și a reprezentanților societății civile, urmează a fi revăzută prin prisma art. 126 alin. (2) din Regulamentul Parlamentului, potrivit căruia audierile parlamentare pot avea loc la inițiativa doar a Biroului permanent, a comisiilor permanente sau a fracțiunilor parlamentare.</p> <p>Centrul de Antreprenoriat și Politice Economice (CAPE)</p>	<p>Se acceptă parțial: Punctul 21 va avea următorul cuprins: „21. Audierile parlamentare sunt organizate de comisiile permanente.”</p> <p>Nu se acceptă.</p>	<p>Prezentarea opiniilor în mod verbal nu se interzice în cadrul desfășurării audierilor. Întru</p>

		<p>Prevederile din pct.21 – 37 din proiect referitor la audierile parlamentare, de facto, instituie procedura de solicitare și examinare a recomandărilor „în scris” din partea părților interesate asupra proiectului de lege, dar nu procedura de „ascultare” a opiniilor părților interesate în cadrul ședinței publice de audiere. Desigur, trebuie să existe etapa prin care părțile se invită să se expună în scris, dar asta nu trebuie să excludă etapa de luare de cuvânt în cadrul unei ședințe publice, de înaintare a recomandărilor verbale, care necesită a fi protocolate de secretariatul comisiei și incluse în procesul – verbal/raportul audierii publice sau direct în sinteza recomandărilor recepționate. Considerăm important de a reglementa procedurile de audiere ”în mod verbal” a recomandărilor părților interesate în cadrul ședințelor de audiere.</p> <p>Promo – Lex Privind conținutul pct. 21- 37. Deși prevederile de la pct. 15- 20 par să facă diferență între diferite tipuri de audieri parlamentare, pct. 21-37 par să se refere în mod exclusiv la audierile parlamentare legislative. Propunem elucidarea acestui aspect, astfel încât să fie clar gradul și modul de implicare a părților interesate în audierile parlamentare.</p> <p>Comisia juridică, numiri și imunități Pct. 22 se exclude deoarece a fost modificat pct. 21.</p> <p>Centrul de Antreprenoriat și Politice Economice (CAPE)</p>	<p>facilitarea unui impact mai eficient se solicită prezentarea concretă a recomandărilor în forma scrisă.</p> <p>Proiectul reglementează clar gradul și modul de implicare a părților interesate în audierile parlamentare ca o formă de consultări publice.</p>
	<p>22. Propunerile de organizare a audierii parlamentare sunt examinate în cadrul ședinței comisiei permanente.</p>		<p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă. Comisia parlamentară în cadrul ședinței examinează propunerile de organizare a audierii</p>

	<p>La pct.22 este indicat că propunerile de organizare a audierii parlamentare (care pot fi la inițiativa președintelui comisiei permanente, a membrilor acesteia, precum și a reprezentanților societății civile) sunt examinate în cadrul ședinței comisiei permanente. Este o prevedere confuză, birocratică sau chiar inutilă. Sunt suficiente prevederile din pct.21 care indică că se organizează audieri parlamentare, fiind specificați subiecții cu drept de inițiativă a audierii. Nu mai este necesară o ședință a comisiei permanente pentru examinarea propunerilor de organizare a audierilor.</p> <p>Considerăm necesară revizuirea normei pentru a simplifica procedura de organizare a audierilor parlamentare.</p> <p>Promo – Lex Privind conținutul pct. 22. Organizarea audierilor parlamentare</p> <p>Propunem adăugarea unei propoziții care să reflecte termenul de răspuns din partea Parlamentului privind propunerile de organizare a audierilor parlamentare parvenite din partea reprezentanților societății civile.</p> <p>Promo - Lex Privind conținutul pct. 23. Recomandăm stabilirea perioadei în care se desfășoară audierile parlamentare în raport cu aprobarea proiectului în prima lectură sau în a doua lectură. Evidențiem că aceasta este necesar pentru a uniformiza practicile Comisiilor parlamentare care desfășoară consultări publice în perioade diferite. În baza art. 32 alin. (3) al Legii privind actele normative, considerăm că consultările publice, inclusiv audierile</p>	<p>parlamentare și stabilește locul, data, ora audierii și subiectul supus dezbaterii</p> <p>Punctul 22 trebuie examinat în coroborare cu punctul 23.</p> <p>Nu se acceptă. Propunerile de organizare a audierii parlamentare sunt examinate în cadrul ședinței comisiei permanente și sunt comunicate părților interesate.</p>	<p>Nu se acceptă. Comisia parlamentară stabilește perioada în care se organizează audierile publice.</p>
<p>23. Anunțul public cu privire la locul, data, ora și subiectul supus dezbaterii, se publică pe pagina web oficială a Parlamentului, de regulă, cu cel puțin 10 zile înainte de desfășurarea audierii.</p>			

	<p>24. Procedura de organizare de către comisia permanentă a audierilor parlamentare parcurge următoarele etape:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) identificarea proiectului de act normativ care urmează să fie supus consultărilor; 2) identificarea părților interesate pe domeniile de competență; 3) determinarea formelor de consultare; 4) informarea părților interesate despre organizarea consultării; 5) recepționarea și analiza recomandărilor, precum și întocmirea sintezei pe marginea acestora, cu acceptarea sau neacceptarea lor. 	<p>parlamentare, trebuie desfășurate până la prima lectură, concomitent cu sau înainte de avizarea proiectului.</p> <p>Promo – Lex <i>Privind conținutul pct. 14; pct. 24, subpct. 5; pct. 25. Propunem uniformizarea conținutului cu cel din obligația Parlamentului și anume de a recepționa, înregistra și examina recomandările.</i> Privind conținutul pct. 24 alin. (1). În cadrul identificării proiectului de act normativ care urmează să fie supus consultărilor, considerăm necesar stabilirea, în mod special, a audierilor parlamentare, consultărilor publice asupra proiectelor de acte normative a căror inițiatori sunt deputații din Parlamentul Republicii Moldova, și ale altor autori, care însă nu au fost consultate public (ex. proiectele propuse de Președintele RM, proiectele Adunării Populare a UTAG).</p>	<p>Nu se acceptă. Punctul 11 subpct.3) va avea următorul cuprins: 3) recepționarea și examinarea opiniilor și recomandărilor părților interesate.” Articolul 12 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional este înțitulat „Recepționarea și examinarea recomandărilor”.</p>
<p>25. Președintele comisiei permanente desemnează un deputat raportor și un consultant responsabil de pregătirea și organizarea audierilor, recepționarea și examinarea recomandărilor părților interesate asupra proiectului de act normativ.</p>	<p>Deputat Ana CALINICI, amendament. Punctul 25 va avea următorul cuprins: „Președintele comisiei permanente desemnează un deputat raportor și un consultant responsabil de pregătirea, organizarea audierilor și recepționarea recomandărilor părților interesate ”.</p> <p>Promo – Lex Privind conținutul pct. 14; pct. 24, subpct. 5; pct. 25. Propunem uniformizarea conținutului cu cel din obligația Parlamentului și anume de a recepționa, înregistra și examina recomandările.</p>	<p>Se acceptă. Punctul 25 va avea următorul cuprins: „Președintele comisiei permanente desemnează un deputat raportor și un consultant responsabil de pregătirea, organizarea audierilor și recepționarea recomandărilor părților interesate ”.</p> <p>Nu se acceptă. Punctul 11 subpct.3) va avea următorul cuprins: 3) recepționarea și examinarea opiniilor și recomandărilor părților interesate.” Articolul 12 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional este înțitulat „Recepționarea și examinarea recomandărilor”.</p>	

		Privind conținutul pct. 25, 32 și 33. Conform pct. 25 consultantul responsabil de pregătirea și organizarea audierilor recepționează și examinează recomandările părților interesate. În același timp pct. 32 prevede că consultantul recepționează și înregistrează recomandările părților interesate, iar pct. 33 prevede că comisia permanentă analizează recomandările. Propunem delimitarea sarcinilor și uniformizarea conținutului.	Se acceptă. Punctul 25 va avea următorul cuprins: „Președintele comisiei permanente desemnează un deputat raportor și un consultant responsabil de pregătirea și organizarea audierilor, recepționarea recomandărilor părților interesate”.
	26. Consultantul responsabil din cadrul comisiei permanente, în coordonare cu președintele acesteia și deputatul raportor, elaborează agenda audierilor parlamentare.		
	27. Agenda audierilor parlamentare trebuie să conțină informații cu privire la proiectul de act normativ supus audierii, moderatorul evenimentului, autorul proiectului pentru a efectua prezentări și timpul alocat în acest sens (în mediu câte 5 – 10 minute pentru fiecare discurs).	Deputat Ana CALINICI, amendament. Punctul 27 va avea următorul cuprins: „27. Agenda audierilor parlamentare trebuie să conțină informații cu privire la proiectul de act normativ supus audierii, moderatorul evenimentului, autorul proiectului.”	Se acceptă. Punctul 27 va avea următorul cuprins: „27. Agenda audierilor parlamentare trebuie să conțină informații cu privire la proiectul de act normativ supus audierii, moderatorul evenimentului, autorul proiectului.”
	28. Comisia permanentă se obligă să transmită anunțul despre organizarea audierilor parlamentare, agenda și materialele aferente părților interesate.	Deputat Ana CALINICI, amendament. Punctul 28 va avea următorul cuprins: „28. Comisia permanentă va transmite părților interesate anunțul privind organizarea audierii parlamentare, agenda și materialele aferente acesteia.”	Se acceptă. Punctul 28 va avea următorul cuprins: „28. Comisia permanentă va transmite părților interesate anunțul privind organizarea audierii parlamentare, agenda și materialele aferente acesteia.”
		Guvernul Republicii Moldova La pct. 28, cuvintele „se obligă să transmită” se propun a fi substituite cu cuvântul „transmite”.	Se acceptă. A se vedea supra.
		Promo - Lex Privind conținutul pct. 28. Recomandăm stabilirea termenului în care Comisia permanentă expediază anunțul despre organizarea audierilor	Nu se acceptă. Expedierea anunțului se face concomitent cu plasarea acestuia pe pagina web oficială a Parlamentului.

		parlamentare, agenda și materialele aferente părților interesate (de ex. cel târziu cu 3 zile lucrătoare înainte de audieri).	
29. Comisia permanentă solicită oricărui participant să-și prezinte în scris recomandările pe marginea subiectului supus dezbaterii.		<p>Deputat Ana CALINICI, amendament. Punctul 29 se exclude.</p> <p>Promo - Lex Privind pct. 29, 31, 32. Din conținutul acestor norme se desprinde ideea că recomandările trebuie prezentate exclusiv în formă scrisă. Atragem atenția că Legea privind transparența în procesul decizional, prevede că recomandare este orice sugestie, propunere sau opinie exprimat verbal sau în scris. Totodată art. 12 alin. (1) lit. a) din aceeași lege prevede că recomandările în formă verbală și scrisă prezentate în cadrul consultărilor vor fi reflectate în procesele verbale ale ședințelor respective. În acest sens dar și luând în considerare că audierile parlamentare se desfășoară inclusiv dezbateri, considerăm nejustificat impunerea condițiilor de transmitere a recomandărilor scrise, pentru ca acestea să fie examinate. Astfel, recomandăm ajustarea, în mod corespunzător a pct. 29, 31, 32.</p>	<p>Se acceptă. Punctul 29 se exclude.</p> <p>Punctul 29 se exclude.</p>
30. Recomandările părților interesate se prezintă într-o formă clară, bine argumentată și poartă caracter consultativ.			
31. În vederea consolidării coerenței și încrederii reciprocă, recepționarea recomandărilor trebuie confirmată.		<p>Guvernul Republicii Moldova Dispoziția pct. 31, în forma în care este expusă, poartă caracter declarativ, fapt pentru care necesită a fi revăzută.</p>	<p>Nu se acceptă.</p>
32. Consultantul responsabil de organizarea audierii parlamentare, recepționează și înregistrează recomandările părților interesate parvenite în		<p>Deputat Ana CALINICI, amendament. Punctul 32 va avea următorul cuprins:</p>	<p>Se acceptă. Punctul 32 va avea următorul cuprins:</p>

	<p>comisie, indicând autorul/autorii acesteia, proiectul de act normativ la care se referă recomandarea, alte mențiuni importante și le include în sinteza recomandărilor, într-un tabel separat.</p>	<p>„32. Consultantul responsabil de organizarea audierii parlamentare, recepționează recomandările părților interesate parvenite în comisie și le include în sinteza recomandărilor.”</p> <p>Promo - Lex Privind pct. 29, 31, 32. Din conținutul acestor norme se desprinde ideea că recomandările trebuie prezentate exclusiv în formă scrisă. Atragem atenția că Legea privind transparența în procesul decizional, prevede că recomandare este orice sugestie, propunere sau opinie exprimat verbal sau în scris. Totodată art. 12 alin. (1) lit. a) din aceeași lege prevede că recomandările în formă verbală și scrisă prezentate în cadrul consultărilor vor fi reflectate în procesele verbale ale ședințelor respective. În acest sens dar și luând în considerare că audierile parlamentare se desfășoară inclusiv dezbateri, considerăm nejustificat impunerea condițiilor de transmitere a recomandărilor scrise, pentru ca acestea să fie examinate. Astfel, recomandăm ajustarea, în mod corespunzător a pct. 29, 31, 32.</p>	<p>„32. Consultantul responsabil de organizarea audierii parlamentare, recepționează recomandările părților interesate parvenite în comisie și le include în sinteza recomandărilor.”</p> <p>Prezentarea opiniilor în mod verbal nu se interzice în cadrul desfășurării audierilor. Întru facilitarea unui impact mai eficient se solicită prezentarea concretă a recomandărilor în forma scrisă.</p>
	<p>33. Comisia permanentă analizează recomandările parvenite ca urmare a audierilor parlamentare și decide asupra acceptării sau respingerii lor.</p>		
	<p>34. Consultantul responsabil întocmește sinteza recomandărilor, în care se indică acceptarea (totală și/sau parțială) ori respingerea motivată de către comisia a recomandărilor obținute în cadrul audierilor parlamentare.</p>		
	<p>35. Sinteza recomandărilor părților interesate se publică pe pagina web oficială a Parlamentului.</p>	<p>Promo – Lex</p>	<p>Nu se acceptă</p>

		Privind pct. 35. Recomandăm stabilirea expresă a termenului în care se publică sinteza recomandărilor în raport cu data desfășurării audierilor parlamentare, dar nu mai târziu de 3 zile lucrătoare până la data ședinței plene în care urmează a fi dezbătut și adoptat proiectul.	Recomandările organizațiilor societății civile și altor părți interesate se publică pe pagina web oficială a Parlamentului. Recomandările părților interesate se includ în sinteza amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de act normativ și care este publicat pe pagina web oficială a Parlamentului.
	36. Secretariatul Parlamentului asigură suportul logistic și informativ necesar în vederea bunei desfășurări a audierilor parlamentare organizate de comisiile permanente.	Guvernul Republicii Moldova Dispozițiile pct. 36, 41 și 49 se propun a fi comasate, deoarece au același obiect de reglementare.	Nu se acceptă. Punctul 41 se exclude.
	7.1.2. Desfășurarea audierilor parlamentare		
	37. Audierile parlamentare se desfășoară în modul următor: 1) Autorul inițiativei legislative raportează pe marginea proiectului de act normativ supus audierilor parlamentare și prezintă informații privind acceptarea sau refuzul recomandărilor; 2) în cadrul audierilor parlamentare pot lua cuvântul reprezentatul Guvernului sau al autorității publice responsabile; 3) după caz, reprezentantul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Centrului de armonizare a legislației pot lua cuvântul pe marginea corespunderii recomandărilor formulate la proiectul de act normativ cu legislația Uniunii Europene; 4) se oferă timpul pentru luările de cuvânt sau întrebări din partea deputaților; 5) se oferă cuvânt părților interesate.	Deputat Ana CALINICI, amendament. Punctul 37: la subpt. 1) cuvintele „și prezintă informații privind acceptarea sau refuzul recomandărilor” se exclude. se completează cu subpt. 6) cu următorul cuprins: „6) audierile parlamentare sunt transmise online.” Centrul de Antreprenoriat și Politice Economice (CAPE) În pct.37 din proiect avem niște norme care nu se referă nemijlocit la consultările cu părțile interesate. Or, „ascultarea”/audierea Guvernului, ministerelor, altor autorități publice sunt alte proceduri, care fac obiectul de reglementare al Regulamentului Parlamentului. Este necesar de reglementat expres procedurile de audiere a părților interesate în cadrul ședințelor de audiere. Aici ca sursă de inspirație poate fi Ghidul audierilor parlamentare, elaborat în cadrul Parlamentului, cu suportul UNDP, în anul	Se acceptă. Punctul 37: la subpt. 1) cuvintele „și prezintă informații privind acceptarea sau refuzul recomandărilor” se exclude. se completează cu subpt. 6) cu următorul cuprins: „6) audierile parlamentare sunt transmise online.” Nu se acceptă. Punctul reglementează clar modul de desfășurare a audierilor parlamentare.

		<p>2012.</p> <p>Promo – Lex Privind conținutul pct. 37, 41, 44, 49. Recomandăm completarea normelor cu un enunț care să prevadă transmiterea live/ publicarea înregistrării video a tuturor formelor de consultări publice desfășurate. Considerăm important asigurarea transparenței desfășurării consultărilor publice, în special pentru părțile interesate care din motive obiective nu pot participa la audierile, întrunirile anunțate.</p>	<p>Se acceptă. Punctul 37 se completează cu subpct. 6) cu următorul cuprins: „6) Audierile parlamentare sunt transmise online.”</p>
	<p>7.2. Organizarea și desfășurarea întrunirilor ad-hoc</p>	<p>Deputat Ana CALINICI, amendament. Articolul 7.2. se exclude.</p>	<p>Se acceptă. Articolul 7.2. se exclude.</p>
<p>38. La inițiativa Președintelui Parlamentului, a Biroului permanent, a comisiilor permanente, a fracțiunilor parlamentare sau a părților interesate, pot fi organizate întruniri ad-hoc pentru consultări asupra unor probleme concrete de pe agenda Parlamentului sau asupra altor probleme de interes național.</p>	<p>Deputat Ana CALINICI, amendament. Punctul 38 se exclude.</p> <p>Promo - Lex În vederea atingerii scopului propus de încurajare a inițiativelor civice, de eficientizare a aportului participativ al părților interesate în procesul de luare a deciziilor considerăm că este indispensabilă o platformă permanentă/continuuă de interacțiune cu societatea civilă și nu un format ad-hoc la necesitatea și/sau solicitarea Parlamentului. Aceasta poate fi asigurată inclusiv prin: ședințele lunare sau bilunare în cadrul comisiilor parlamentare în vederea abordării unor problematice de interes sporit; participarea reprezentanților Parlamentului la evenimentele organizate de organizațiile societății civile, or cooperarea nu poate fi asigurată și/sau limitată la sediul Parlamentului; organizarea, în cadrul vizitelor în teritoriu a deputaților, a discuțiilor și/sau ședințelor cu</p>	<p>Se acceptă. Punctul 38 se exclude.</p> <p>În cadrul Secretariatului Parlamentului este constituită și funcționează o subdiviziune de colaborare cu OSC.</p>	

		organizațiile societății civile din teritoriul în vederea abordării unor subiecte și problematice.	
	39. Anunțul public cu privire la locul, data, ora și subiectul supus dezbaterii, precum și tot setul de materiale aferente acestuia, se publică pe pagina web oficială a Parlamentului, sau/și se transmite prin e-mail conform listei părților interesate, de regulă, cu cel puțin 3 zile înainte de desfășurarea întrunirii ad-hoc.	Deputat Ana CALINICI, amendament. Punctul 39 se exclude. Centrul de politici și reforme (CPR) Reglementarea obligației comisiilor parlamentare de a organiza dezbateri publice atunci când comentariile asupra proiectelor de legi primite de la societatea civilă necesită dezbateri.	Se acceptă. Punctul 39 se exclude. Acest punct se referă la întrunirile ad-hoc. Propunerea se referă la organizarea audierilor parlamentare.
	40. Inițiatorul întrunirii ad-hoc va desemna un responsabil de pregătirea și organizarea întrunirii.	Deputat Ana CALINICI, amendament. Punctul 40 se exclude. Promo – Lex Privind conținutul pct. 40. Organizarea și desfășurarea întrunirilor ad-hoc. Nu este clar cum va fi asigurată desemnarea responsabilului de pregătirea și organizarea întrunirilor ad-hoc în cazul în care inițiatorul acesteia este partea interesată.	Se acceptă. Punctul 40 se exclude. Nu se acceptă. Procedura este constantă pentru toate cazurile și reiese din pct.41
	41. Secretariatul Parlamentului asigură suportul logistic necesar în vederea bunei desfășurării a întrunirilor.	Deputat Ana CALINICI, amendament. Punctul 41 se exclude.	Se acceptă. Punctul 41 se exclude.
	8. CREAREA CONSILILOR DE EXPERTI ȘI GRUPURILOR DE LUCRU		
	42. Comisiile permanente, în condițiile prevăzute de Regulamentul Parlamentului, creează, pe lângă comisii, consilii permanente de experți din componența reprezentanților părților interesate conform direcțiilor principale de activitate ale comisiilor.	Guvernul Republicii Moldova La pct. 42, dispozițiile ce prevăd crearea de către comisiile permanente a consiliilor de experți necesită a fi revizuită prin prisma art. 27 din Regulamentul Parlamentului, care nu prevede nemijlocit o asemenea competență comisiilor permanente. Potrivit alin. (4) din articolul citat, comisiile permanente pot forma grupuri de lucru din experți și specialiști în materie, reprezentanți ai	Se acceptă.

	<p>părților interesate cu care se consultă în activitatea lor.</p> <p>Subsecvent, în tot textul proiectului, se va asigura utilizarea unei terminologii constante, uniforme și care corespunde celei utilizate în alte acte normative. Astfel, constatăm că, deși, în denumirea capitolului 8 se utilizează termenul „consilii de experți”, în pct. 42 și 44 se remarcă utilizarea termenului „consilii permanente de experți”</p> <p>Centrul de Antreprenoriat și Politice Economice (CAPE)</p> <p>În pct. 42 și 44 din proiect se indică despre crearea consiliilor permanente de experți din componența reprezentanților părților interesate pe lângă comisiile permanente, iar modul lor de organizare se va stabili de Biroul Permanent. În privința consiliilor consultative este necesar de a prevedea că din acestea pot face parte nu doar experți în anumite domenii, dar și organizații ale societății civile, asociații de profil, diferite grupuri de interese. Consiliile consultative pe lângă comisiile permanente ale Parlamentului ar putea activa și avea un format similar celor existente în prezent pe lângă Guvern, ministere și alte autorități publice (exemple: Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova, consilii consultative pe lângă ministerele de profil etc.). Nu este clar de ce modul de organizare a acestor consilii va fi stabilit ulterior prin hotărâre a Biroului Permanent. Considerăm necesar reglementarea tuturor aspectelor referitor la consilii în prezenta Hotărâre a Parlamentului privind platforma.</p>	<p>Se acceptă. Se va asigura utilizarea unei terminologii constante, uniforme și care corespunde celei utilizate în alte acte normative.</p> <p>Nu se acceptă. S-a propus prin stabilirea Biroului permanent deoarece ține de procedura internă.</p>
--	---	--

<p>43. Părțile interesate pot fi incluse în grupurile de lucru create de Parlament și de organele de lucru ale acestuia în vederea elaborării sau definiției unor proiecte de acte normative.</p>	<p>Centrul de Antreprenoriat și Politice Economice (CAPE)</p> <p>Potrivit pct.43 din proiect, părțile interesate pot fi incluse în grupurile de lucru create de Parlament și de organele de lucru ale acestuia în vederea elaborării sau definiției unor proiecte de acte normative. Notăm că grupurile de lucru nu sunt doar pentru elaborarea sau definiția proiectelor, dar și pentru consultarea acestora. Grupurile de lucru permanente sau ad-hoc cu participarea reprezentanților societății civile reprezintă niște modalități de consultare a părților interesate (vezi art.11 alin.(1) din Legea nr.239/2008). Sub acest aspect, recomandăm revizuirea prevederilor proiectului pentru a indica expres că grupurile de lucru se vor crea pentru consultarea părților interesate.</p> <p>Grupurile de lucru, alături de consiliile consultative, reprezintă unele din cele mai eficiente forme de cooperare și parteneriat între autoritățile publice și societate, dar și niște modalități de consultare a părților interesate. Considerăm necesar de instituționalizat grupurile de lucru în Parlament ca structuri consultative obligatorii pentru comisiile permanente, nu facultative și ocazionale cum se propune în proiect.</p> <p>Reiterăm, că în viziunea sectorului privat, Platforma de cooperare la nivel de Parlament urma să fie organizată anume în grupuri tematice pe domenii, fiind creat grupul pentru economie și mediul de afaceri, din care urmau să facă parte reprezentanți ai sectorului privat și alte părți interesate.</p> <p>Membrii grupului pentru economie și mediul de</p>	<p>Pentru elaborate sau definiție a unui proiect de act normativ reieșind din complexitatea acestuia poate fi constituit un grup de lucru cu participarea și a părților interesate.</p> <p>Consultarea părților interesate se efectuează și în cazul constituirii de către Parlament a Comisiilor speciale sau de anchetă.</p>
---	--	--

	<p>afaceri (aplicabil și altor grupuri tematice) urmau să se implice în procesul consultărilor publice asupra proiectelor de acte normative, incluse pe Agenda Parlamentului și comisiilor permanente, precum și al discuțiilor publice în privința subiectelor importante, prin: organizarea audierilor și dezbaterilor publice; solicitarea permanentă și continuă a opiniilor și recomandărilor; elaborarea de expertize, analize de impact și evaluări; recepționarea propunerilor de modificare a cadrului legislativ; discutarea impedimentelor din activitatea antreprenorilor, inclusiv cele care necesită intervenții urgente.</p> <p>Grupul de lucru urma să aibă un regim de activitate permanent și continuu, cu organizarea ședințelor ordinare lunare/trimestriale și a ședințelor extraordinare, în funcție de necesitate. Procedurile de organizare și activitate trebuiau să stabilească un mecanism clar de luare a deciziilor în cadrul grupurilor tematice, precum și examinarea lor în comisiile permanente și plenul Parlamentului. Pentru asigurarea desfășurării în bune condiții a lucrărilor, se propunea asistarea de către o organizație guvernamentală de specialitate, cu suportul partenerilor de dezvoltare ai Republicii Moldova, care își vor manifesta expres disponibilitatea de a asigura suportul tehnic și logistic a lucrărilor de secretariat, de a facilita comunicarea membrilor în ședințe și între ședințe, de a presta consultanță, instruire și expertiză necesară.</p>	
	<p>Centrul de politici și reforme (CPR) Considerăm că procesul de creare și activitatea</p>	<p>Pentru elaborare sau definitivare a unui proiect de act normativ reieșind din complexitatea acestuia</p>

		<p>Grupurilor trebuie să aibă loc în mod transparent, atât prin plasarea unui anunț public privind crearea Grupului de lucru, cât și prin publicarea pe site-ul Parlamentului a listei membrilor Grupurilor de lucru și a listei ședințelor, și proceselor verbale în rubrica „Transparența Decizională”.</p> <p>Totodată, este important să fie asigurată reprezentativitatea organizațiilor societății civile ce manifestă interes pentru activitatea grupurilor de lucru.</p> <p>Promo – Lex Privind conținutul pct. 43. Crearea consiliilor de experți și grupuri de lucru</p> <p>Recomandăm reglementarea procedurii de includere în grupurile de lucru a părților interesate, la necesitatea și inițiativa Parlamentului și/sau la inițiativa părților interesate.</p>	<p>poate fi constituit un grup de lucru cu participarea și a părților interesate. Comisiile permanente includ în grupurile de lucru reprezentanții părților interesate care sunt incluși în lista părților interesate sau manifestă interes de a participa.</p> <p>Anunțul de participare în grupul de lucru se face și în cadrul audierilor publice.</p> <p>A se vedea supra.</p>
<p>44. Modul de organizare a activității consiliilor permanente de experți se stabilește de Biroul Permanent.</p>	<p>Centrul de Antreprenoriat și Politice Economice (CAPE)</p> <p>În pct. 42 și 44 din proiect se indică despre crearea consiliilor permanente de experți din componența reprezentanților părților interesate pe lângă comisiile permanente, iar modul lor de organizare se va stabili de Biroul Permanent. În privința consiliilor consultative este necesar de a prevedea că din acestea pot face parte nu doar experți în anumite domenii, dar și organizații ale societății civile, asociații de profil, diferite grupuri de interese. Consiliile consultative pe lângă comisiile permanente ale Parlamentului ar putea activa și avea un format similar celor existente în prezent pe lângă Guvern, ministere și alte autorități publice (exemple: Consiliul Economic pe lângă</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Hotărârile Biroului permanent se publică pe site-ul oficial al Parlamentului și nu este necesar de a prevedea adițional acest lucru prin hotărârea în cauză.</p>	

	<p>Prim-ministrul Republicii Moldova, consiliul consultativ pe lângă ministerele de profil etc.). Nu este clar de ce modul de organizare a acestor consilii va fi stabilit ulterior prin hotărâre a Biroului Permanent. Considerăm necesar reglementarea tuturor aspectelor referitor la consiliul în prezenta Hotărâre a Parlamentului privind platforma.</p> <p>Promo – Lex Privind conținutul pct. 44. Recomandăm completarea enunțului la final cu textul „și se publică pe pagina web a Parlamentului”.</p>	<p>Nu se acceptă. Hotărârile Biroului permanent se publică pe site-ul oficial al Parlamentului și nu este necesar de a prevedea adițional acest lucru prin hotărârea în cauză.</p>
	<p>Guvernul Republicii Moldova În vederea atingerii scopului propus prin crearea Platformei, considerăm important să fie instituită o procedură de monitorizare și evaluare periodică a activității acesteia, inclusiv în baza unor indicatori prestabiliți, fapt ce va asigura funcționarea eficientă, sustenabilă și transparentă a Platformei.</p>	<p>Nu se acceptă. Evaluarea dialogului dintre Parlament și părțile interesate se efectuează la Conferința anuală. În cadrul Secretariatului Parlamentului este constituită și funcționează o subdiviziune de colaborare cu OSC</p>
	<p>Centrul de politici și reforme (CPR) Recomandăm includerea unui capitol dedicat „Implementării, monitorizării și evaluării” platformei de dialog și participare civică, cu determinarea responsabilităților și atribuțiilor acestora.</p>	<p>Nu se acceptă. Evaluarea dialogului dintre Parlament și părțile interesate se efectuează la Conferința anuală. În cadrul Secretariatului Parlamentului este constituită și funcționează o subdiviziune de colaborare cu OSC.</p>
9. ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA CONFERINȚEI ANUALE		
45. Conferința anuală se convoacă de către Președintele Parlamentului.	<p>Deputat Ana CALINICI, amendament. Asociația obștească „IVC” Completarea pct. Conferința anuală cu mai multe detalii despre modalitatea organizării conferinței</p>	<p>Se acceptă parțial. Punctul 45 va avea următorul cuprins: „45. Conferința anuală</p>

		<p>anuale ce țin de întocmirea în comun a agendei evenimentului, modalitatea delegării participanților, termenii pentru transmiterea sugestiilor pentru subiectele ce vor fi discutate în cadrul conferinței, contribuțiile/rolurile platformei societății civile RM-UE și a Platformei Naționale a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Esfic în organizarea conferinței, etc.</p>	<p>1) Conferința anuală se convoacă de către Președintele Parlamentului. 2) Agenda Conferinței anuale se elaborează în comun cu părțile interesate. 3) Recomandările și sugestiile asupra ordinii de zi se prezintă în termen de două săptămâni de la data publicării anușului. 4) Înregistrarea pentru participarea la Conferință se realizează prin completarea unui formular plasat pe pagina web oficială a Parlamentului.”.</p>
<p>46. Anunțul public cu privire la locul, data, ora și agenda conferinței anuale, se publică pe pagina-web oficială a Parlamentului, sau/și se transmite părților interesate, de regulă, cu cel puțin o lună înainte de desfășurarea acesteia.</p>			
<p>47. În cadrul conferinței anuale, Parlamentul Republicii Moldova prezintă Raportul de totalizare și evaluare a gradului de participare a părților interesate în procesul decizional.</p>	<p>Deputat Ana CALINICI, amendament. Centrul de politici și reforme (CPR) Punctul 47 prevede „evaluare a gradului de participare a părților interesate în procesul decizional”, care reflectă doar o parte a unui proces de evaluare. Recomandăm completarea acestui punct cu „evaluarea gradului de participare și a impactului recomandărilor părților interesate asupra procesului decizional. Totodată, se va evalua calitatea desfășurării procesului decizional de către Parlament, la etapa de informare, desfășurare și analiză și integrare a recomandărilor.”</p> <p>Promo – Lex Privind conținutul pct. 47. Organizarea și desfășurarea conferinței anuale</p>	<p>Se acceptă parțial. Punctul 47 va avea următorul cuprins: „47. În cadrul conferinței anuale, Parlamentul Republicii Moldova prezintă Raportul de totalizare și evaluare a gradului de participare și a impactului dialogului cu părțile interesate în procesul decizional al Parlamentului.”</p>	<p>Se acceptă parțial. A se vedea supra.</p>

		<p>Propunem ca raportul prezentat de Parlament nu doar să totalizeze și evalueze gradul de participare a părților interesate în procesul decizional, ci să evalueze gradul de deschidere a Parlamentului, gradul de transparență în procesul decizional, gradul de accesibilitate a datelor de interes public pe pagina web, nivelul de atragere a părților interesate în procesul de luare a deciziilor, numărul organizațiilor societății civile care au participat la instrumentul de consultare publică, numărul reprezentanților societății civile care au participat în cadrul consiliilor de experți și grupurilor de lucru, numărul inițiativelor civice ale cetățenilor.</p>	
	<p>48. În cadrul conferinței anuale se pot adopta Rezoluții, se pot formula recomandări asupra subiectelor discutate, asupra noilor direcții de cooperare dintre Parlament și părțile interesate. Rezoluția se publică pe pagina -web oficială a Parlamentului.</p>		
	<p>49. Secretariatul Parlamentului este responsabil de buna organizare și desfășurare a conferinței anuale, de plasarea pe pagina web oficială a Parlamentului Raportului de totalizare și evaluare și a Rezoluției.</p>		
	<p>10. MEMORANDUM DE COOPERARE</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova Cu referire la capitolul 10 „Memorandum de cooperare”, se va lua în considerare denotația cuvântului „memorandum” în sensul Legii nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, ori la art. 2 al acestei legi este definit tratatul internațional ca orice acord încheiat în scris de către Republica Moldova, destinat a produce efecte juridice și guvernat de normele dreptului internațional, perfectat fie într-un</p>	<p>Nu se acceptă. Documentul nu poartă caracter internațional și formularea este folosită în cooperarea autorităților publice și a organizațiilor societății civile.</p>

		instrument unic, fie în două sau mai multe instrumente conexe, oricare ar fi denumirea sa particulară (tratat, acord, convenție, act general, pact, memorandum, schimb de note, protocol, declarație, statut, act final, modus vivendi, aranjament etc., toate având valoare juridică egală).	
	50. Parlamentul este în drept să încheie memorandum de cooperare cu reprezentanții părților interesate, mediul academic și sectorul privat.		
	51. Memorandumul de cooperare contribuie la perfecționarea calității, din punct de vedere juridic și științific, a actelor normative pentru a corespunde cu normele și standardele legislației Uniunii Europene.	Promo - Lex Privind conținutul pct. 51. Memorandumul de cooperare. Există rezerve în raport cu faptul că memorandumul de cooperare, ca document va contribui la calitatea actelor normative. Recomandăm examinarea oportunității revizuirii acestui punct.	Nu se acceptă. Este o opinie cu caracter general și nu conține propuneri concrete.
	52. Memorandumul de cooperare poate avea ca obiectiv diseminarea informațiilor despre procesul de integrare europeană al Republicii Moldova, armonizarea legislației, precum și implicarea părților interesate în procesul de implementare a prevederilor Acordului de Asociere Republica Moldova – UE.	Guvernul Republicii Moldova Cu referire la capitolul 10 „Memorandum de cooperare”, se va lua în considerare de notația cuvântului „memorandum” în sensul Legii nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, ori la art. 2 al acestei legi este definit tratatul internațional ca orice acord încheiat în scris de către Republica Moldova, destinat a produce efecte juridice și guvernat de normele dreptului internațional, perfectat fie într-un instrument unic, fie în două sau mai multe instrumente conexe, oricare ar fi denumirea sa particulară (tratat, acord, convenție, act general, pact, memorandum, schimb de note, protocol, declarație, statut, act final, modus vivendi,	Nu se acceptă.

		aranjament etc., toate având valoare juridică egală).		Nu se acceptă. Este o opinie cu caracter general și nu conține propuneri concrete.
		Promo - Lex Privind conținutul pct. 51-54. Nu este clar modul de expunere a normelor privind memorandumul de cooperare. Recomandăm includerea într-un singur punct a direcțiilor de cooperare, în care Parlamentul poate să încheie memorandumuri.		
	53. Memorandumul de cooperare asigură realizarea activităților de monitorizare alternativă a societății civile pe domeniile de competență ale Parlamentului.			
	54. Memorandumul de cooperare contribuie la consolidarea capacităților instituționale/administrative ale Parlamentului, prin furnizarea de expertiză, instruire, asistență tehnică, consultanță și alte servicii de asistență.			
	55. Acțiunile prevăzute în memorandumul de cooperare se realizează pe principii de voluntariat.			
			Guvernul Republicii Moldova Cu referire la nota informativă la proiect, aceasta urmează a fi ajustată la rigoriile anexei nr.1 din Legea nr.100/2017. Astfel, nota informativă va conține toate compartimentele cu informații relevante acestora. În acest sens, proiectul urmează a fi suplinit cu: compartimentul care prevede descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene; compartimentul, privitor la modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare; și, respectiv, compartimentele cu privire la constatările expertizelor. Totodată, la „Fundamentarea	Nu se acceptă.

		<p>economico-financiară” este necesar de a completa compartimentul cu costurile estimative planificate în bugetul Secretariatului Parlamentului pentru anul 2023, în scopul dat.</p>	
		<p>Pro Turism Moldova de a complete proiectul Hotărârii cu p.56: „56. Memorandumul de cooperare se încheie la nivel de comisie parlamentară sau la nivel de Parlament al RM. Memorandumul de cooperare la nivel de comisie parlamentară se încheie în baza unei hotărâri al comisiei parlamentare. Memorandumul de cooperare la nivel de Parlament al RM se încheie în baza deciziei Biroului Permanent sau al deciziei Parlamentului RM. Lista Memorandumurilor de cooperare este plasată pe pagina web al Parlamentului RM.”</p>	<p>Nu se acceptă. Punctul 50 din proiect prevede expres că Parlamentul este în drept să încheie memorandum de cooperare cu reprezentanții părților interesate, mediul academic și sectorul privat. Însăși memorandumul va conține prevederi de cooperare a comisiilor, altor subdiviziuni a Secretariatului Parlamentului cu părțile interesate, mediul academic și sectorul privat.</p>
		<p>Transparency Internațional Proiectul Platformei ar fi justificat și util, dacă ar veni cu reguli speciale, care ar fi aplicabile deputaților/Parlamentului și care ar viza, pornind de la structura Legii nr. 239/2008:</p> <ul style="list-style-type: none"> - transparența procesului de elaborare a deciziilor; - transparența procesului de adoptare a deciziilor. <p>Cu referire la transparența procesului de elaborare a deciziilor, ar fi important de stabilit reguli speciale în partea ce ține de asigurarea transparenței la toate etapele, așa cum acestea sunt concepute în art. 8 din Legea nr. 239/2008, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei – ar fi necesare norme ce țin de inițierea de către deputați a inițiativelor legislative; 	<p>Propunerile se conțin în alte acte normative în vigoare.</p>

		<p>- punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia - ar fi necesare norme ce țin de conținutul dosarului proiectului de act normativ și disponibilitatea acestuia pe pagina web oficială a Parlamentului;</p> <p>- consultarea - pornind de la art. 11 alin. (1) din Legea nr. 239/2008, ar fi necesare reguli aplicabile tuturor modalităților de consultare a părților interesate: dezbateri publice, audieri publice, sondaj de opinie, referendum, solicitarea opiniilor experților în domeniu, crearea grupurilor de lucru permanente sau ad-hoc cu participarea reprezentanților societății civile;</p> <p>- examinarea recomandărilor - ar fi necesare reguli din perspectiva specificului procesului parlamentar, inclusiv obligativitatea consemnării în sinteza recomandărilor și obiecțiilor a recomandărilor părților interesate și argumentelor pentru care acestea au fost respinse și au rămas nepreluate prin amendamente din partea deputaților;</p> <p>- informarea publicului referitor la deciziile adoptate – ar fi necesare reguli privind actualizarea, în timp util, a informațiilor privind parcursul unui proiect de act normativ, în special disponibilitatea versiunilor proiectului întocmite pentru dezbateri parlamentare în lecturile ulterioare.</p> <p>În partea ce ține de transparența procesului de adoptare a deciziilor, ar fi importante, în special, norme care ar concretiza regulile de adoptare a actelor normative în regim de urgență.</p>	
	<p>Transparency International Modalitățile de consultare/cooperare</p>		<p>Prezența Platformă este elaborată în temeiul art. 66 lit. a) din Constituția Republicii Moldova, al art.</p>

		<p>Potrivit Proiectului Platformei, se instituționalizează câteva modalități de consultare/cooperare, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - audierile parlamentare; - întrunirile ad-hoc; - consilii de experți și grupurile de lucru; - conferința anuală; - memorandumul de cooperare. <p>Din perspectiva Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 373/2005, întrunirile ad-hoc erau justificate, servind drept instrument alternativ audierilor publice organizate periodic.</p> <p>Însă, din perspectiva Legii nr. 239/2008, întrunirile ad-hoc nu mai sunt justificate, în scopul consultării unor proiecte concrete servind audierile publice și dezbaterile publice.</p> <p>Ar fi de recomandat revizuirea modalităților de consultare/cooperare propuse prin Proiectul Platformei astfel încât acestea să corespundă modalităților stabilite prin art. 11 alin. (1) în sensul art. 2 din Legea nr. 239/2008.</p>	<p>491 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, al Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, și al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>
--	--	--	---

Olesea STAMATE,
Președintele Comisiei

Digitally signed by Stamate Olesea
Date: 2023.06.08 14:32:24 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova